

PROGRAM SVEUČILIŠNOG SPECIJALISTIČKOG STUDIJA KLINIČKE PSIHOLOGIJE

1. UVOD

1.1. Razlozi za pokretanje studija

Klinička psihologija je jedno od najvećih područja primijenjene psihologije koje se bavi istraživanjem, prevencijom, dijagnostikom i tretmanom neprilagođenog i aberantnog doživljavanja i ponašanja. Osim toga, primjena spoznaja iz kliničke psihologije pridonosi poboljšanju kvalitete života i ima preventivni i kurativni učinak na psihičko zdravlje pojedinca i zajednice. Klinički psiholozi¹ primjenjuju znanstvene spoznaje iz psihologije s ciljem promicanja mentalnog zdravlja i pružanja psihološke pomoći pojedincima, obiteljima, institucijama i društvu u cjelini.

Klinička psihologija se počela razvijati početkom 20. st. ujedinjujući u području praktičnog rada psihometrijski i psihodinamski pristup. Tadašnji zadaci kliničkog psihologa svodili su se na mjerenje individualnih razlika, najčešće unutar psihijatrijskih odjela. Jačanjem utjecaja psihodinamske, a pogotovo bihevioralne i kognitivne tradicije, klinička psihologija se počinje baviti i psihološkim tretmanima, razvijajući vlastite tehnike koje su pokazale iznimnu učinkovitost u promjeni ponašanja i prevenciji psihičkih poremećaja. Širenjem interesa s mentalnih poremećaja i bolesti na svakodnevne probleme prilagodbe i reakcije ljudi na životne nevolje, klinički psiholozi izlaze iz okvira bolnica, uključujući se u rad različitih organizacija i šire društvene zajednice.

Modernizacijom društva rastu potrebe zajednice za dobivanjem psihološke podrške i pomoći u različitim životnim situacijama. Suvremeno društvo je postalo osjetljivije u prepoznavanju rizičnih oblika ponašanja i sklonije preventivnim aktivnostima, edukaciji o psihičkim smetnjama i mogućnostima njihovog otklanjanja. Osim toga, zahtjevi koje pred pojedince postavlja moderan stil života kod mnogih ljudi uvjetuju psihičke krize koje ne udovoljavaju kriterijima psihičke bolesti, ali bitno narušavaju kvalitetu života i mogućnost prilagodbe pojedinca i njihovih obitelji. Klinička psihologija raspolaže učinkovitim intervencijama kojima se olakšava svladavanje stresogenih zahtjevnih situacija i sprečava pojava dubljih psihičkih smetnji. Svjetski trendovi govore o izrazitim potrebama za stručnjacima ovog profila koje su sve izraženije što je društvo naprednije, stoga očekujemo sličan trend i u našoj zemlji.

Razlog za pokretanje Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije proizlazi iz složenosti zadataka kliničke psihologije te visoke razine stručne odgovornosti koju sa sobom nosi klinički pristup. Sveučilišni specijalistički studij kliničke psihologije standard je obrazovanja kliničkog psihologa u svijetu. Inozemna sveučilišta razlikuju se po trajanju studija, no klinička psihologija na svim se značajnijim fakultetima studira na poslijediplomskoj razini, jer poslovi kliničkog psihologa zahtijevaju dodatna i visokospecijalizirana znanja koja nadilaze okvire općeg obrazovanja psihologa. Sveučilišni specijalistički studij kliničke psihologije nastavak je obrazovanja psihologa nakon završenog preddiplomskog i diplomskog studija psihologije, odnosno nakon završenog četverogodišnjeg studija psihologije studenata koji su studirali prema obrazovnim programima važećim do 2005./06. godine.

Sveučilišni specijalistički studij kliničke psihologije prilagođen je studentima koji su stekli naziv magistra psihologije (ako su studirali prema bolonjskom procesu) ili diplomirani psiholog/profesor psihologije (ako su studirali prema programima važećim do 2005./06. godine), a koji se u svom

---

¹ Svi izrazi napisani su u muškom rodu, ali se podjednako odnose na muški u ženski rod

svakodnevnom radu bave psihološkom djelatnošću. Studij je osmišljen s ciljem usvajanja specifičnih kompetencija u području kliničke psihologije i prilagođen je konkretnim potrebama u svijetu rada, a njegova je struktura u skladu s načelom cjeloživotnog obrazovanja.

1.2. Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju ekvivalentnih ili sličnih programa

Poslijediplomski studiji psihologije pokrenuti su na inicijativu Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta 1966. godine i to kao treći nastavni stupanj za područja socijalne psihologije, industrijske psihologije i kliničke psihologije. Prva generacija studenata poslijediplomskih studija upisana je školske godine 1966./67. i imala je 15 studenata. Brzo se ukazala potreba za specijalističkom izobrazbom psihologa u praksi, te su školske godine 1970./71. pokrenuti i poslijediplomski specijalistički studiji kliničke psihologije, industrijske psihologije te školske psihologije. Osamdesetih godina 20.-og stoljeća program poslijediplomskih studija značajno se osuvremenjuje, povećava se broj tema i kolegija, povećava se satnica na otprilike stotinjak sati semestralno, u nastavu se uključuju i nastavnici s drugih fakulteta i sveučilišta, a gostuju i prvi inozemni predavači. Poslijediplomska nastava u potpunosti prati europske i svjetske trendove poslijediplomskog obrazovanja psihologa, te u nastavi svoje mjesto nalaze mnoge teme koje su u žarištu istraživačkog interesa psihologa u to vrijeme, npr. područja istraživanja stresa, istraživanja odnosa stava i ponašanja, istraživanja kvalitete života. Do sada je na Odsjeku za psihologiju doktoriralo 258 osoba, magistriralo njih 226, a specijaliziralo iz područja kliničke psihologije njih 103. Specijalistički studij kliničke psihologije pokrenut 2009. godine uspješno je završilo 36 studenata.

Novim planom i programom poslijediplomskih studija psihologije iz 1996. godine uvodi se i trogodišnji doktorski studij, te jednogodišnji doktorski studij za magistre i specijaliste psihologije, te na taj način Poslijediplomski studiji psihologije među prvima na Sveučilištu u Zagrebu uvode i taj, konačan oblik poslijediplomskog obrazovanja. Uvođenjem jednogodišnjeg dokorskog studija za magistre specijaliste psihologije omogućen je nastavak znanstvenog obrazovanja i usavršavanja i kolegama koji su završili neki od specijalističkih studija. Načela izrade novog plana i programa u potpunosti su pratila slične programe najuglednijih inozemnih sveučilišta. U svakoj se generaciji upisivalo oko petnaestak studenata na doktorski studij, te oko dvadesetak studenata na magistarski studij. Stručni studij kliničke psihologije i dalje je prednjačio po broju upisanih kandidata (petnaestak studenata u generaciji). U razdoblju od ak. godine 2009./2010. do ak. god. 2022./2023., Specijalistički studij kliničke psihologije upisao je 101 student.

Nastavnici poslijediplomskih studija psihologije okupljeni su u Vijeće poslijediplomskih studija psihologije koje ima 31 člana. Na poslijediplomskim studijima kao nositelji kolegija, gosti predavači ili članovi povjerenstava za obrane magistarskih i doktorskih radova redovito sudjeluju sveučilišni nastavnici sa svih Odsjeka za psihologiju u Hrvatskoj i Sloveniji. Poslijediplomski studiji psihologije nerijetko ugošćuju i ugledne znanstvenike iz Europe i SAD-a.

1.3. Mogući partneri koji su pokazali interes za program

Temeljem 37-godišnjeg iskustva u organizaciji Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije očekujemo daljnji interes zdravstvenih institucija (kako iz javnog tako i iz privatnog sektora), ministarstava (Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo branitelja, Ministarstvo znanosti i obrazovanja), škola, ustanova socijalne skrbi te udruga civilnog društva.

Kao novinu ovog Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije treba istaknuti usmjerenost ka cjeloživotnom obrazovanju koja se očituje u otvorenosti programa i prema psiholozima koji formalno neće upisati poslijediplomski studij. Obavezni i izborni kolegiji bit će otvoreni i za ostale psihologe koji će pokazati interes za produblјivanje znanja samo iz pojedinog područja. Oni će moći

upisati pojedini kolegij da bi stekli specifična znanja i vještine. Time će se zadovoljiti interes psihologa iz prakse koji nemaju potrebe za stjecanjem akademskog naziva, već su motivirani na usvajanje specifičnih znanja i vještina prilagođenih njihovim interesima i potrebama njihovih radnih mjesta.

1.4. Otvorenost studija prema pokretljivosti polaznika

Usporedivost programa Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije na Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu s drugim sličnim specijalističkim studijima u Europi i svijetu, ponajprije u SAD-u, omogućuje studentima prijenos ECTS bodova. Omogućavanje stjecanja ECTS bodova na drugim studijima u obliku izbornih kolegija, kao i ponudom izbornih kolegija studentima drugih srodnih studija također se osigurava pokretljivost studenata i suradnja s drugim poslijediplomskim studijima.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija

Naziv studija je *Sveučilišni specijalistički studij kliničke psihologije*.

2.2. Nositelj studija (sveučilište-predlagač) i izvođač studija (sastavnica koja izvodi ili koordinira izvođenje studija)

Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet u Zagrebu, Odsjek za psihologiju.

2.3. Trajanje studija

Sveučilišni specijalistički studij kliničke psihologije traje dvije godine. Tijekom studija potrebno je ostvariti najmanje 120 ECTS bodova za stjecanje akademskog naziva sveučilišni specijalist/specijalistica kliničke psihologije.

2.4. Uvjeti upisa na studij

Na Sveučilišni specijalistički studij kliničke psihologije mogu se upisati osobe koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

- diplomirani psiholozi/profesori psihologije koji su studij završili prema obrazovnim programima važećima do 2005./06. godine, te psiholozi koji su završili diplomski studij psihologije (magistri struke)
- najmanje godinu dana staža u neposrednom radu s ljudima
- mogućnost provođenja samostalnog rada u području psihološke djelatnosti prema propisima zemlje u kojoj kandidat radi (kandidati iz Hrvatske trebaju zadovoljiti uvjete propisane Zakonom o psihološkoj djelatnosti)

Prijavi na natječaj za upis na studij treba priložiti:

- životopis s opisom stručne aktivnosti s posebnim osvrtom na dotadašnja iskustva neposrednog rada s ljudima te dotadašnje stručne izobrazbe
- dvije obrazložene preporuke: jednu od sveučilišnog nastavnika psihologije (budućeg mentora studija) i drugu od psihologa s radnim iskustvom u području kliničke psihologije (budućeg mentora kliničke prakse)
- motivacijski esej (obrazloženje interesa za upis i pohađanje specijalističkog studija)
- za državljane Republike Hrvatske osnovna dopusnica HPK, a za strane državljane izjava o mogućnosti provođenja samostalnog rada u području psihološke djelatnosti
- dokaz o mogućnosti primjene kliničkog pristupa u svakodnevnom radu. Pristupnici koji su u radnom odnosu trebaju priložiti potvrdu o zaposlenosti na poslovima psihologa koji uključuju neposredan rad s ljudima. Pristupnici koji su nezaposleni trebaju priložiti obrazloženje o tome kako će provoditi klinički rad tijekom studija (potkrijepljeno pismenim izjavama čelnika ustanova, institucija ili drugih pravnih osoba kod kojih će student provoditi praktični rad)
- plan financiranja svog studija i o tome priložiti potvrdu/izjavu
- fakultetsku diplomu

Uz poštivanje svih formalnih uvjeta, prednost pri upisu imat će pristupnici koji imaju više godina radnog staža u području kliničke psihologije i viši prosjek ocjena tijekom studija.

2.5. Kompetencije koje polaznik stječe završetkom studija

Studij osposobljava psihologe za obavljanje najsloženijih poslova iz područja kliničke psihologije bez obzira u kojem sustavu se taj rad odvija (zdravstvo, socijalna skrb, vojska, privatna praksa, obrazovanje, itd.).

Nakon završenog studija, kandidati će moći samostalno provoditi zahtjevne diferencijalno-dijagnostičke, te savjetodavne postupke. Usvojena visoko specijalizirana znanja iz područja kliničke psihologije, te specijalistička znanja iz dodirnih područja, posebno psihijatrije, neurologije i neuroznanosti omogućit će studentima da nakon završenog studija uspješno obavljaju posao kliničkog psihologa.

Studij uključuje razvijanje vještina psihodijagnostičkog i savjetodavnog rada s različitim populacijama: djecom, odraslima, oboljelima od različitih psihičkih i tjelesnih bolesti. Po završetku studija studenti će biti osposobljeni za provođenje najzahtjevnijih psiholoških ekspertiza u kliničkoj praksi i za donošenje odluka koje se na njima osnivaju.

S obzirom na veliku izbornost kolegija, studenti će, prema svojim interesima, biti osposobljeni i za pojedina uža područja kliničkog rada (zdravstvenu psihologiju, neuropsihologiju, dječju kliničku psihologiju).

2.6. Akademski naziv koji se stječe završetkom studija

Po završetku Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije stječe se akademski naziv sveučilišni specijalist/specijalistica kliničke psihologije
Kratica akademskog naziva glasi: univ. spec. clin. psych.

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Popis obaveznih i izbornih kolegija s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS bodova

Studij je organiziran prema načelu ECTS bodovnog sustava. Pri tome se mogu razlikovati 4 skupine bodova:

- bodovi koji se odnose na obavezne i izborne kolegije
- bodovi koji se odnose na obavezno sudjelovanje u kliničkim praktikumima, a koji uključuju (1) klinički praktikum I- kliničke seminare (vođene diskusije o odabranim temama), (2) klinički praktikum II - supervizirani proces kliničke procjene i (3) klinički praktikum III – supervizija procesa psihološkog savjetovanja
- bodovi koji se odnose na mentorsko praćenje praktičnog rada kroz cijelo trajanje studija
- bodovi koji se odnose na ostale studentske obveze –završni ispit praktičnih vještina, te različite stručne i znanstvene aktivnosti

Program počiva na sljedećim načelima:

- integracija teorije i praktičnog rada u području kliničke psihologije
- prilagođavanje studija individualnim potrebama polaznika putem raznolike ponude izbornih kolegija
- iskustveno učenje i neposredna primjena stečenih znanja tijekom studija što se osigurava mentorskim praćenjem i obaveznim kliničkim praktikumima

- praćenje novih spoznaja u suvremenoj kliničkoj psihologiji i srodnim strukama što se postiže obaveznom praćenjem stručne i znanstvene literature
- aktivno sudjelovanje u znanstvenim i stručnim aktivnostima, te prezentiranje vlastitog rada pred stručnom javnošću
- poticanje vrijednosno-etičkog promišljanja u primjeni spoznaja iz kliničke psihologije.

Tijekom studija studenti su obavezni prikupiti 120 ECTS bodova. Bodovi se trebaju prikupiti ispunjavanjem zahtjeva obaveznih kolegija (30 ECTS bodova), izbornih kolegija (25 ECTS bodova) i kliničkih praktikuma (20 ECTS boda), praktičnim radom pod vodstvom mentora (20 ECTS bodova) te završnim ispitom praktičnih vještina (15 ECTS bodova). Preostalih izbornih 10 ECTS bodova studenti prikupljaju različitim znanstvenim i stručnim aktivnostima.

Struktura studentskih obaveza tijekom Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologija
izražena preko broja sati i ECTS bodova

VRSTA AKTIVNOSTI	SATI	ECTS
Obavezni kolegiji	195	30
Izborni kolegiji	120	25
Klinički praktikumi		
<i>KLINIČKI PRAKTIKUM I</i>	20	5
<i>KLINIČKI PRAKTIKUM II</i>	50	10
<i>KLINIČKI PRAKTIKUM III</i>	30	5
Klinički rad pod mentorstvom	100	20
Završni ispit praktičnih vještina		15
Ostale stručne i znanstvene aktivnosti		10
Ukupno	515	120

Obavezni i izborni kolegiji grupirani su u područja koja pokrivaju glavne ciljeve kliničke psihologije, te područja koja se odnose na organizacijske i etičke aspekte rada kliničkog psihologa. Glavni ciljevi kliničke psihologije su: istraživanje, prevencija, psihodijagnostika i tretman neprilagođenog i aberantnog doživljavanja i ponašanja.

Obavezni kolegiji slijede glavne ciljeve, a odabirom izbornih kolegija postiže se prilagođenost programa specifičnim potrebama studenta. Time se osigurava stjecanje potrebne razine kompetentnosti za rad u različitim područjima kliničke psihologije. Iako se radi o primijenjenom području psihologije, studijskim se programom naglašava značaj znanstveno utemeljenog pristupa u dijagnostici, prevenciji i tretmanu (pristup utemeljen na znanstvenim podacima i spoznajama).

Istraživački aspekt rada kliničkog psihologa zastupljen je u gotovo svim kolegijima prateći suvremene svjetske i domaće spoznaje i tradiciju tzv. zagrebačke psihologijske škole. Jedan obavezan kolegij, Praktikum I, te niz izbornih kolegija koje student može odabrati sa Sveučilišnog specijalističkog i/ili doktorskog studija psihologije traže od studenta praćenje suvremene znanstvene literature, te osmišljavanje vlastitih istraživanja prilagođenih specifičnostima kliničke psihologije.

Preventivni aspekt rada zastupljen je u obaveznom kolegiju koji se bavi zaštitom mentalnog zdravlja u zajednici. Preventivne aktivnosti obrađene su i u brojnim kolegijima u kojima se prikazuju specifičnosti pojedinih skupina (dobnih, spolnih, različitog zdravstvenog statusa). Zaštitni čimbenici koji pridonose mentalnom zdravlju i kvaliteti života u cjeloživotnoj perspektivi dodatno su naglašeni u kolegijima koji se bave etiologijom psihičkih poremećaja.

Psihodijagnostički aspekt rada zastupljen je najvećim brojem obaveznih kolegija. Radni zadaci kliničkog psihologa temelje se na psihodijagnostičkoj procjeni koja podrazumijeva otkrivanje, izdvajanje, procjenu i kategoriziranje smetnji u doživljavanju i ponašanju. Ekspertna razina koja je nužna da bi se valjano proveli psihodijagnostički postupci zahtijeva integraciju znanja iz različitih područja psihologije, te razvijanje vještina primjene dijagnostičkog intervjua, opažanja, primjene psihodijagnostičkih instrumenata te integriranje spoznaja o klijentu u širi sustav psihopatologije. Osim toga, postupak psihodijagnostike treba prilagoditi razvojnoj razini klijenta (npr. je li riječ o djeci ili odraslima), psihopatološkom poremećaju (npr. je li riječ o psihičkom ili organskom poremećaju) ili nekoj drugoj osobitosti klijenta. U programu Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije složenost ovog aspekta rada kliničkog psihologa odražava se kroz obavezne kolegije, rad pod mentorstvom i Klinički praktikum II.

Intervencijski i tretmanski aspekt rada kliničkog psihologa zastupljen je kroz jedan obavezni kolegij, Klinički praktikum III i nekoliko izbornih kolegija. U radu kliničkog psihologa nužno je posjedovanje

teorijskih znanja i novih znanstvenih spoznaja, te visoko razvijenih komunikacijskih i savjetodavnih vještina. Ovaj studijski program nema pretenzija razvijati psihoterapijske kompetencije kod studenata (u Hrvatskoj se edukacije iz psihoterapije odvijaju pri različitim terapijskim školama i traju godinama), već je usmjeren ka razvijanju temeljnih savjetodavnih vještina koje su nužne svakom kliničkom psihologu, a u sebi sadrže elemente psiholoških intervencija. Tijekom studija studenti će kroz mentorski rad i različite oblike nastave kontinuirano stjecati i razvijati sljedeće savjetodavne vještine: komunikacija s klijentom i njegovom obitelji, specifičnosti komunikacije s ljudima koji boluju od različitih psihičkih ili tjelesnih poremećaja, specifičnosti komunikacije s djecom i adolescentima, priopćavanje nalaza procjene, planiranje i predlaganje intervencija.

Područje koje se izvorno ne spominje u definiciji kliničke psihologije, ali pripada skupu temeljnih kompetencija kliničkog psihologa odnosi se na etičke i organizacijske aspekte rada. Etička pitanja bit će zastupljena kroz obavezni kolegij, iako će se u svim kolegijima naglašavati značaj etičkog postupanja. Organizacijski aspekti bit će zastupljeni kroz izborne kolegije.

Popis obaveznih i izbornih kolegija

PODRUČJE	KOLEGIJ/NOSITELJI/NASTAVNICI	STATUS	SATI	ECT S
Istraživanje	Istraživačke metode u kliničkoj psihologiji izv. prof. dr. sc. Mirjana Tonković	obavezni	15	3
	Evaluacija dijagnostike i tretmana prof. dr. sc. Vesna Buško	izborni	15	3
	Temelji dobre kliničke psihološke prakse izv. prof. dr. sc. Anita Lauri Korajlija	obavezni	20	3
	Genetika i psihopatologija prof. dr. sc. Denis Bratko	izborni	15	3
Prevenција	Unaprjeđivanje mentalnog zdravlja u zajednici prof. dr. sc. Dean Ajduković	izborni	15	3
	Psihologija djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom dr. sc. Gorka Vuletić-Mavrinac	izborni	10	2
	Psihološki postupci u radu s ljudima starije dobi prof. dr. sc. Jasminka Despot Lučanin	izborni	10	2
	Rodna perspektivna u psihopatologiji izv. prof. dr. sc. Ivana Hromatko izv. prof. dr. sc. Anita Lauri Korajlija	izborni	10	2
	Dječja zdravstvena psihologija izv. prof. dr. sc. Anita Lauri Korajlija	izborni	10	2
	Zdravstvena psihologija odraslih izv. prof. dr. sc. Anita Lauri Korajlija	izborni	10	2
	Psihologija seksualnog ponašanja doc. dr. sc. Tanja Jurin	izborni	15	3
	Socijalna kognicija i mentalno zdravlje prof. dr. sc. Željka Kamenov	izborni	15	3
	Bliski odnosi i mentalno zdravlje prof. dr. sc. Željka Kamenov	izborni	15	3
	Psihološka procjena i prevencija psihičkih smetnji u školskom kontekstu prof. dr. sc. Nataša Jokić-Begić izv. prof. dr. sc. Anita Lauri-Korajlija	izborni	60	6
Skrb o mentalnom zdravlju migranata prof. dr. sc. Margareta Jelić	izborni	15	3	
Psihodiagnostika	Klinička psihijatrija i biološke metode liječenja prof. dr. sc. Dražen Begić	obavezni	15	2
	Psihopatologija djetinjstva i mladosti prof. dr. sc. Anita Vulić-Prtorić	obavezni	15	3
	Klinička procjena odraslih prof. dr. sc. Nataša Jokić-Begić	obavezni	50	7
	Klinička procjene djece izv. prof. dr. sc. Slavka Galić	obavezni	20	4
	Neuropsihologijska procjena izv. prof. dr. sc. Slavka Galić	izborni	15	3
	Procjena radne sposobnosti psihijatrijskih i neuroloških bolesnika	izborni	15	3

	prof. dr. sc. Darja Maslić-Seršić			
Tretmani	Psihološke intervencije i tretmani prof. dr. sc. Lidja Arambašić	obavezni	10	2
	Načela i temeljne vještine psihološkog savjetovanja prof. dr. sc. Lidija Arambašić	obavezni	30	4
	Psihološko savjetovanje djece, mladih i roditelja doc. dr. sc. Bruna Profaca	izborni	15	3
	Neurološke bolesti, dijagnostika i rehabilitacija prof. dr. sc. Meri Tadinac	izborni	20	4
Etika i organizacija	Etička pitanja u kliničkoj praksi prof. dr. sc. Dinka Čorkalo Biruški	obavezni	10	2
	Rad u timu prof. dr. sc. Darja Maslić-Seršić	izborni	15	2

Osim navedenih izbornih kolegija, studenti će moći birati kolegije Dokorskog studija psihologije, te drugih poslijediplomskih studija koji se mogu utvrditi individualno s obzirom na obrazovne ciljeve i potrebe polaznika ovog sveučilišnog specijalističkog studija.

Praktikumi

Tijekom studija studenti su obavezni sudjelovati u tri praktikuma:

- 1. KLINIČKI PRAKTIKUM I - KLINIČKI SEMINARI** - vođene diskusije o relevantnim teorijskim temama i prikazi suvremenih istraživanja iz područja kliničke psihologije za koje će se studenti trebati pripremiti kroz čitanje literature. Na seminaru će se raspravljati o dogovorenim temama i evaluirat će se napredak svakog studenta. Osnovni cilj ovog oblika nastave je usvajanje teorijskih spoznaja, te kritičko promišljanje o različitim pitanjima iz kliničke psihologije. Teme seminara određivat će se zasebno za svaku generaciju studenata. Predviđene teme za prvu generaciju su: Biopsihosocijalna perspektiva pojave i posljedica nasilja u obitelji, Fenomen depresivnog realizma, Poremećaj pažnje u cjeloživotnoj perspektivi i Razgovor kao oblik psihološke pomoći. Klinički seminari odvijat će se u prvoj i drugoj godini studija. Provodit će ih nastavnici i stručni suradnici sveučilišnog specijalističkog studija. Ukupan broj sati iznosi 20 (na svakoj godini po 10 sati), što ukupno donosi 5 ECTS bodova
- 2. KLINIČKI PRAKTIKUM II - SUPERVIZIJA PROCESA KLINIČKE PROCJENE** – iskustvena izobrazba za proces kliničke procjene. Cilj i oblik rada je uvježbavanje integriranja različitih vrsta podataka koji su prikupljeni tijekom kliničke procjene u koherentnu cjelinu koja odgovara svrsi procjene. Zadatak svakog studenta bit će prikazati četiri cjelovita procesa kliničke procjene (dva za odrasle klijente i dva za djecu/adolescente). Supervizija će se odvijati grupno, a provodit će je nastavnici i stručni suradnici sveučilišnog specijalističkog studija. Supervizija procesa kliničke procjene odvijat će se u prvoj i drugoj godini studija, ukupan broj sati iznosi 50 (na svakoj godini po 25 sati) što ukupno iznosi 10 ECTS bodova.
- 3. PRAKTIKUM III – SUPERVIZIJA PROCESA PSIHOLOŠKOG SAVJETOVANJA** – iskustvena razina izobrazbe za planiranje i provedbu psihološkog savjetovanja kao redovitog dijela posla kliničkog psihologa. Svaka klinička procjena završava nekom psihološkom intervencijom koja se razlikuje od slučaja do slučaja i to s obzirom na dijagnostičke kriterije, terapijske mogućnosti i prognostički ishod. Katkada je riječ "samo" o preporukama ili uputama koje se klijentima daju pismenim putem, a kada se daju usmeno, to je nužno učiniti slijedeći principe psihološkog savjetovanja i koristeći vještine savjetovanja. Međutim, klinički

psiholog katkada, a nakon završetka procesa dijagnostičke procjene, nastavlja s klijentom voditi kraći ili dulji proces psihološkog savjetovanja. Ovaj praktikum ima za cilj razvijanje vještine odabiranja i pružanja odgovarajućeg oblika psihološkog savjetovanja (uključujući i proces iznošenja preporuke klijentu da se u njega uključi kod nekog drugog stručnjaka). Praktikum će se provoditi u malim grupama, u skladu s načelima vođenja supervizijskog procesa, a uključivat će različite oblike nastave (prikaze slučaja, igranje uloga i slično). Provodit će ga nastavnici i stručni suradnici sveučilišnog specijalističkog studija. Praktikum III će se odvijati u drugoj godini studija, ukupan broj sati je 30 što ukupno iznosi 5 ECTS bodova.

Klinički rad pod mentorstvom

Jedno od načela na kojem počiva Sveučilišni specijalistički studij kliničke psihologije se očituje u personaliziranom pristupu svakom studentu. Ovo se načelo ostvaruje kroz mentorski rad.

Mentorski program obuhvaća praćenje razvoja kompetencija u nekoliko područja: vještina intervjuiranja, vještina primjene i interpretacije psihodijagnostičkih instrumenata, vještina integracije podataka kliničke procjene, vještina davanja preporuka, komunikacijske vještine, vještina integracije teorijskih i praktičnih spoznaja te sposobnost kritičkog promišljanja.

Mentorski je rad kontinuiran i obuhvaća 5 individualnih sati mjesečno kroz dvije godine studija. Trajni mentorski oblik rada omogućuje individualno praćenje studenta i razvijanje specifičnih kompetencija koje odgovaraju potrebama svakog studenta. Mentor je dužan u tromjesečnim razdobljima dati povratnu informaciju studentu o njegovoj uspješnosti u stjecanju svake od navedenih kompetencija.

Mentore imenuje Vijeće poslijediplomskih studija Odsjeka za psihologiju.

Kroz dugogodišnje iskustvo u organizaciji Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije određena je lista mentora, koja se može nadopunjavati i mijenjati prema potrebama svake generacije. Mentori su klinički psiholozi s dugogodišnjim iskustvom u području kliničke psihologije i/ili poslijediplomskim stupnjevima obrazovanja.

Svaka tri mjeseca svi mentori imaju zajednički susret s voditeljem/icom Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije kako bi se što bolje pratilo ostvarivanje obrazovnih ciljeva te ojačala veza između teorijskog i praktičnog dijela nastave. Mentor je tada dužan podnijeti izvještaj o napretku studenta u ostvarivanju obrazovnih ciljeva.

Tijekom dvije godine student treba prikupiti ukupno 100 sati nastave koja se odvija pod mentorstvom, što čini 20 ECTS bodova.

Ostale stručne i znanstvene aktivnosti

Preostalih izbornih 10 ECTS bodova student prikuplja različitim stručnim i znanstvenim aktivnostima. Studenti će biti poticani na izlaganje svojih radova na konferencijama i stručno-znanstvenim skupovima, na aktivno sudjelovanje u stručnim sekcijama, objavljivanje članaka u znanstvenim i stručnim časopisima i slično za što će dobivati ECTS bodove.

Student može prikupiti 10 ECTS bodova na temelju sljedećih aktivnosti:

Aktivnosti	Status	ECTS
Izlaganje na konferenciji	izorno	5 (domaća), 8 (međunarodna)
Objavljen pregledni rad – samostalno ili u koautorstvu	izorno	8 (domaća), 12 (međunarodna recenzija)
Objavljen istraživački rad u časopisu/knjizi – samostalno ili u koautorstvu	izorno	8 (domaća), 12 (međunarodna recenzija)
Prezentiranje vlastitog rada na kružoku za članove Odsjeka i kolege sa studija	izorno	2
Prezentiranje vlastitog rada na stručnom sastanku ustanove u kojoj je student zaposlen	izorno	2
Održano javno predavanje na temu vezanu uz specijalistički rad	izorno	2
Održano predavanje na nekoj od stručnih sekcija	izorno	2
Održana radionica s temom iz područja kliničke psihologije	izorno	5

Program nastave Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije utvrđuje se posebnim izvedbenim planom koji potvrđuje Vijeće poslijediplomskih studija Filozofskog fakulteta, a na prijedlog Vijeća poslijediplomskih studija Odsjeka za psihologiju. Radi postizanja više razine kvalitete nastave, Vijeće poslijediplomskih studija Filozofskog fakulteta, a na prijedlog Vijeća Odsjeka za psihologiju može prihvatiti izmjene programa koje obuhvaćaju najviše 10% sati nastave.

3.2. Opis svakog kolegija

Opis svakog kolegija je u Prilogu 1.

3.3 Struktura studija, ritam studiranja i obveze polaznika. Uvjeti upisa studenata u sljedeći semestar ili trimestar, odnosno sljedeću godinu studija te preduvjeti upisa pojedinog kolegija ili skupine kolegija

Tijekom dvije godine studija student mora steći ukupno 120 ECTS boda, kombinirajući različite oblike pohađanja nastave i druge aktivnosti predviđene programom.

Napredak studenta prate dva mentora: mentor kliničke prakse i mentor studija. Imenovanje mentora kliničke prakse opisano je u prethodnom poglavlju. Mentor studija može biti sveučilišni nastavnik psihologije, koji je i nastavnik na poslijediplomskim studijima psihologije Odsjeka za psihologiju u Zagrebu. Zadatak mentora studija jest pratiti i usmjeravati akademski napredak studenta kroz pomoć u odabiru izbornih kolegija i drugih sadržaja specijalističkog studija čime studenti kreiraju vlastiti obrazovni program po kojem će studirati i na taj se način specijalizirati u pojedinom području. Mentor studija je ujedno i mentor za izradu specijalističkog rada.

Imenovani mentori čine dvočlano povjerenstvo za praćenje rada studenta, čija je zadaća pomoći studentu u odabiru izbornih dijelova programa i usmjeravati profesionalni rast i razvoj koji odgovara potrebama studenta i njegovim stručnim interesima. U slučaju eventualnih nesuglasica među mentorima savjetodavnu ulogu preuzima voditelj Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije.

Uvjeti upisa u drugu godinu jesu: (1) položeni obavezni kolegiji s prve godine, (2) ispunjene obaveze kliničkog rada pod mentorstvom što se dokazuje prvim i drugim potpisom mentora i (3) podmirene sve financijske obaveze.

Student može pristupiti završnom ispitu nakon što je ispunio sve studentske obaveze, položio sve ispite i podmirio sve financijske obaveze.

3.4. Popis kolegija, modula i drugih dijelova programa koje polaznik može odabrati s drugih poslijediplomskih (doktorskih i specijalističkih) studija

Student može steći do 15 ECTS bodova upisom kolegija/modula s drugih poslijediplomskih ili specijalističkih studijskih programa u zemlji ili inozemstvu.

Popis izbornih modula i kolegija Doktorskog studija psihologije koje studenti mogu odabrati kao izborne kolegije na Sveučilišnom specijalističkom studiju kliničke psihologije:

KOLEGIJI	NOSITELJI	SATI	ECTS
Kvalitativna metodologija	prof. emer. dr. sc. D. Ajduković	15	3
Meta-analiza	doc. dr. sc. Tena Vukasović Hlupić	15	3
Testiranje statističkih hipoteza	prof. dr. sc. D. Ivanec	15	3
Suvremeni pristupi u teoriji testova: modeli i aplikacije	prof. dr. sc. D. Ljubotina	15	3
Svijest, pažnja i pamćenje	izv. prof. dr. sc. A. Vranić	10	3
Genetika i ličnost	prof. dr. sc. Denis Bratko	10	3
Ličnost i intelektualna kompetencija	prof. dr. sc. Denis Bratko	10	3
Kognitivna socijalna psihologija	prof. dr. sc. Ž. Kamenov	10	3
Pristupi u istraživanjima bliskih odnosa	prof. dr. sc. Ž. Kamenov	10	3
Pojedinac i društvena promjena	prof. dr. sc. D. Čorkalo Biruški	10	3
Suvremeni pristupi istraživanjima motivacije za učenje	izv. prof. dr. sc. N. Pavlin Bernardić	10	3
Neurotransmitterski sustavi	prof. dr. sc. M. Tadinac	10	3
Funkcionalna organizacija mozga	prof. dr. sc. M. Tadinac	10	3
Evolucija živčanog sustava i ponašanja	prof. dr. sc. M. Tadinac	10	3
Endokrinologija ponašanja	izv. prof. dr. sc. I. Hromatko	10	3
Metode istraživanja razvoja	prof. dr. sc. G. Keresteš, prof. dr. sc. Z. Galić, doc. dr. sc. I. Brković	20	4
Novije spoznaje iz psihologije djetinjstva i adolescencije	izv. prof. dr. sc. Sanja Šimleša	10	3
Obitelj kao kontekst razvoja	prof. dr. sc. G. Keresteš	10	3
Razvojni rizici, otpornost i psihopatologija	prof. dr. sc. G. Kuterovac Jagodić	10	3
Rad i mentalno zdravlje	prof. dr. sc. D. Maslić Seršić	10	3
Integrativni pristup nastanku psihičkih poremećaja	prof. dr. sc. N. Jokić-Begić	10	3
Specifičnosti metodologije u kliničkim istraživanjima	prof. dr. sc. N. Jokić-Begić	10	3

Suvremeni psihološki pristupi zdravlju i bolesti	izv. prof. dr. sc. dr. A. Lauri Korajlija	10	3
--	---	----	---

Studenti će biti poticani da odaberu dio izbornih kolegija Doktorskog studija psihologije jer se na taj način ostvaruje funkcionalna integracija znanstvenih, istraživačkih i praktičnih programa.

Također je moguće da student upiše izborni kolegiji s nekog drugog poslijediplomskog programa, što će činiti u dogovoru s mentorom, te priložiti program kolegija, obrazloženje kako će kolegij pridonijeti svladavanju individualnog programa, te obveze potrebne za svladavanja priloženog kolegija. Mentor studija, u dogovoru s mentorom kliničke prakse, rješava molbu studenta, prosuđuje ekvivalentnost ECTS bodova na temelju utrošenog vremena studenta za svladavanje gradiva i o tome se pismeno očituje Vijeću poslijediplomskih studija psihologije.

3.5. Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS bodova – pripisivanje bodovne vrijednosti kolegijima koje studenti mogu izabrati s drugih studija na Sveučilištu ili drugim visokim učilištima

Student može steći do 15 ECTS bodova upisom kolegija/modula s drugih poslijediplomskih ili specijalističkih studijskih programa u zemlji ili inozemstvu, no za svaki kolegij mora podnijeti molbu mentoru (opisano u točki 3.4.).

3.6. Popis kolegija i/ili modula koji se mogu izvoditi na stranom jeziku (uz navođenje jezika)

U načelu se svi predloženi kolegiji Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije mogu izvoditi i na engleskom jeziku. Odluku o izvođenju nastave iz nekog kolegija na engleskom jeziku donosi Vijeće poslijediplomskih studija psihologije, na temelju upisa kandidata koji ne mogu pratiti nastavu na hrvatskom jeziku.

3.7. Uvjeti pod kojima studenti koji su prekinuli studij ili izgubili pravo studiranja na jednom studijskom programu mogu nastaviti studij

Studenti koji su prekinuli studij podnose molbu Vijeću poslijediplomskih studija psihologije koje na temelju uvida u ispunjene obveze studija studentu propisuje uvjete za nastavak studiranja. Studij koji je prekinut može se nastaviti po istom programu, ako od trenutka prekida studija do ponovljenog upisa nije prošlo više od 5 godina. Po isteku tog razdoblja studentu je moguće odrediti diferencijalne ispite ili ga uputiti na ponovni upis. Usporedivost programa Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije na Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu s drugim sličnim specijalističkim studijima u Europi i svijetu, ponajprije u SAD-u, omogućuje studentima prijenos ECTS bodova. Student koji je započeo specijalistički studij na nekom drugom Sveučilištu, a želi ga nastaviti u okviru ovog programa, treba ponijeti molbu Vijeću poslijediplomskih studija psihologije koji propisuje uvjete za nastavak studiranja.

3.8. Uvjeti pod kojima polaznik stječe pravo na potvrdu (certifikat) o apsolviranom dijelu studijskog programa, kao dijelu cjeloživotnog programa

Nakon svakog završenog cjelovitog dijela studija (odslušanog pojedinačnog kolegija i položenog ispita) student može dobiti potvrdu (certifikat) o apsolviranom dijelu studijskog programa i stečenim ECTS bodovima. Ova se potvrda izdaje na poseban zahtjev studenta. U drugom slučaju, apsolvirani se dijelovi studijskog programa i ECTS bodovi upisuju u indeks studenta, te, po završetku studija, kao dodatak specijalističkoj diplomi.

Obavezni i izborni kolegiji bit će otvoreni i za psihologe koji nisu formalno upisali Sveučilišni specijalistički studij kliničke psihologije, ali pokazuju interes za produblјivanje znanja iz pojedinog

područja. Oni će moći upisati pojedini kolegij kako bi stekli specifična znanje i vještine. Njihove obaveze na tom kolegiju bit će jednake obavezama studenata Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije. Po ispunjavanju obaveza izdat će im se potvrda o završenom kolegiju i prikupljenim ECTS bodovima. Ako se pojedinac odluči upisati na Sveučilišni specijalistički studij kliničke psihologije, tada će mu se ovi bodovi priznati (bodovi vrijede 5 godina). Klinički praktikumi i klinički rad pod mentorstvom namijenjeni su isključivo studentima Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije.

Prednosti otvaranja studijskog programa prema psiholozima koji nisu formalno upisali poslijediplomski studij:

- oživotvorenje načela cjeloživotnog obrazovanja u području kliničke psihologije, koje je potpuno individualizirano i time prilagođeno potrebama pojedinaca i njihovih radnih mjesta
- psiholozi se potiču na profesionalno usavršavanje, a mogućnost kumuliranja bodova bit će i poticaj za upisivanje Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije
- studij dobiva financijsku podršku jer se pojedinačni kolegiji plaćaju prema tržišnoj cijeni edukacija. Ujedno se edukacija prijavljuje za bodovanje Hrvatskoj psihološkoj komori, čime se ostvaruje strukovna i znanstvena sastavnica.

3.9. Način završetka studija, tj. uvjeti za odobrenje teme završnog rada, te postupak ocjene i obrane završnog rada

Studij završava ispitom koji se sastoji od dva dijela: (1) ispita praktičnih vještina i (2) obrane specijalističkog rada

Ispit praktičnih vještina je provjera sposobnosti integriranja usvojenih znanja i vještina procesa kliničke procjene, a odvija se kroz iskustvenu radionicu. Student treba pokazati vještinu provođenja intervjua, odabira i primjene psihodijagnostičkih instrumenata, integriranja prikupljenih podataka, pisanja izvještaja o rezultatima kliničke procjene, te osnova psihološkog savjetovanja. Osim toga bit će provjerena osnovna znanja o etiologiji psihičkih poremećaja i terapijskim mogućnostima na konkretnom primjeru. Sve navedeno bit će provjereno tijekom iskustvene radionice u kojoj će se simulirati proces kliničke procjene s tim da će nastavnici i suradnici biti u ulozi klijenata i nezavisnih opažaća. Ocjena ispita praktičnih vještina i znanja temelji se na kritičkoj i elaboriranoj samoprocjeni studenta te na povratnim informacijama nastavnika – "glumljenog" klijenta i nastavnika – nezavisnog opažaća. Ishod ispita će se ocjenjivati školskim ocjenama. Prolaz na ispitu praktičnih vještina uvjet je za obranu specijalističkog rada.

Proces izrade završnog specijalističkog rada započinje na početku druge godine studija, kada student u dogovoru sa svojim mentorima odabire temu specijalističkog rada. U specijalističkom radu student treba pokazati visokostručno znanje koje će se očitovati u samostalnom odabiru i integraciji relevantnih informacija o temi specijalističkog rada, organiziranju informacija na koherentan način, te sposobnosti pismenog izražavanja koja odgovara standardima znanstvenih i stručnih časopisa. Specijalistički rad može biti teorijski prikaz izabranog područja iz kliničke psihologije, studija slučaja ili empirijsko istraživanje iz područja kliničke psihologije.

Obrana specijalističkog rada je javna i izvodi se pred članovima povjerenstva za ocjenu i obranu specijalističkog rada. Povjerenstvo mora biti sastavljeno od najmanje tri člana. Povjerenstvo se bira nakon predaje specijalističkog rada. Rad se predaje u (najmanje) tri nevezana primjerka. Ako povjerenstvo za ocjenu i obranu rada ima više od tri člana, rad se predaje u tolikom broju primjeraka. Mentor studija ne može biti predsjednik povjerenstva za ocjenu i obranu rada, ali mora biti njegov član. Ocjena rada iznosi se u obliku pismenog izvješća, te se upućuje Vijeću poslijediplomskih studija psihologije i Vijeću Fakulteta na prihvaćanje. Nakon prihvaćanja ocjene rada, student pristupa javnoj obrani. Povjerenstvo prosuđuje je li student s uspjehom obranio svoj specijalistički rad.

3.10. Maksimalna duljina razdoblja od početka do završetka studiranja

U skladu s preporukom Rektorskog zbora, maksimalna duljina studiranja Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije za studente s punim radnim vremenom je četiri godine od dana početka nastave u prvoj godini. Na obrazloženi zahtjev studentu se može iz opravdanih razloga produjiti trajanje studija. Odluku o trajanju produjlenja donosi Vijeće poslijediplomskih studija psihologije.

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

4.1. Mjesta realizacije studijskog programa

Sveučilišni specijalistički studij kliničke psihologije izvodi se na Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Izborni dijelovi programa (npr. kolegiji s drugih poslijediplomskih studija, studijski boravci predviđeni individualnim programom studenta i sl.) odvijaju se u institucijama koje ih izvode.

Klinički rad pod mentorstvom provodit će se na drugim radilištima navedenim u prilogu 3, te na drugim odgovarajućim mjestima, ovisno o potrebama i mogućnostima studenta i mentora.

4.2. Podaci o prostoru i opremi predviđenima za izvođenje studija

Nositelj sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije je Odsjek za psihologiju, koji je ustrojbeno jedinica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Odsjek za psihologiju najstarija je i najveća institucija koja obrazuje psihologe u zemlji i čitavoj regiji. Raspolaže s 18 nastavnčkih kabineta, Laboratorijem za provođenje pokusa, te posebno zvučno izoliranom prostorijom s jednosmjernim staklom. Knjižnica Odsjeka za psihologiju raspolaže fondom od 10.000 knjiga i on se redovito obnavlja. Knjižnica raspolaže s 200 časopisa, te 305 doktorskih i magistarskih radova. Svi nastavni kabineti opremljeni su računalima i mrežnim priključcima. Centar za psihodijagnostičke instrumente (CPI) ima bazu psihologijskih mjernih instrumenata dostupnu studentima. Isto je i s Laboratorijem za provođenje pokusa. Za potrebe nastave, Odsjeku je na raspolaganju i računalna učionica Filozofskog fakulteta.

Odsjek za psihologiju ima 52 člana, od čega je 29 u znanstveno-nastavnim zvanjima. Nositelji kolegija su nastavnici Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a uz njih tu su i nastavnici Odsjeka za psihologiju u Rijeci i Zadru, nastavnici Medicinskog fakulteta u Zagrebu te vrsni stručnjaci iz kliničke prakse.

4.3. Imena nastavnika i broj suradnika sudjeluju u izvođenju studija

Imena nastavnika koji će sudjelovati u izvođenju svakog kolegija navedeni su u točki 3.1. odnosno u opisu svakog kolegija. Ako je za pojedini kolegij predviđen suradnik, njegovo je ime također navedeno u opisu pojedinog kolegija.

Lista suradnika će se obnavljati sa svakom generacijom studenata, jer očekujemo aktivno uključivanje budućih specijalista kliničke psihologije.

4.4. Popis radilišta (nastavnih, istraživačkih i stručnih baza) raspoloživih za provođenje studija, suglasnosti rukovoditelja ustanove u kojima se odvija studijska aktivnost, izjava o postojanju potrebne opreme i prostora, te popis i kvalifikacije suradnika koji će sudjelovati u studijskim (nastavni, istraživačkim i stručnim) aktivnostima

Popis radilišta i suradnika koji će sudjelovati u svim oblicima studijskih aktivnosti nalazi se u Prilogu 2. Sa svim radilištima su sklopljeni odgovarajući ugovori o imenovanju radilišta nastavnom bazom.

4.5. Optimalan broj studenata koji se mogu upisati obzirom na prostor, opremu ili broj nastavnika

Optimalan broj polaznika po generaciji je 20. U slučaju većeg broja prijavljenih kandidata, bit će odabrano njih 20 i to prema kriterijima navedenim pod točkom 2.4.

4.6. Procjena troškova studija po polazniku

Procjenjuje se da jedna godina Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije iznosi 3.185,35 EUR (24.000,00 HRK).

4.7. Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe studijskog programa

Praćenje izvedbe Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije odvijat će se na temelju anonimnih evaluacija studenata Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije. Studenti će procjenjivati izvedbu predavačke nastave, kao i sve druge oblike izvedbe nastave. Osim toga, provodit će se samoprocjena nastavnika i suradnika, samoprocjena napretka samih studenata i drugo. Pri tome će biti praćena kvaliteta i uspješnost izvedbe svakog kolegija i programa studija u cjelini.

Prilog 1.
Opis kolegija

Kolegij: **ISTRAŽIVAČKE METODE U KLINIČKOJ PSIHOLOGIJI**

Nositelj kolegija: izv. prof. dr. sc. Mirjana Tonković

Sadržaj

Mogućnosti i osobitosti istraživanja u području kliničke psihologije. Studij slučaja – specifičnosti metodologije, prednosti i ograničenja, mogućnosti i nemogućnosti generaliziranja, izbor slučaja. Istraživanja s malo N i s N=1. Longitudinalna istraživanja.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će biti sposobni aktivno i kritički pratiti suvremenu znanstvenu literaturu iz područja kliničke psihologije. Razumjet će domete i ograničenja istraživanja s malim brojem sudionika, te specifičnosti longitudinalnih istraživanja. Moći će planirati i provoditi samostalna istraživanja iz područja kliničke psihologije.

Oblik nastave

15 sati nastave organizirane kroz predavanja, vježbe i seminare.

Obvezna literatura

- Shaughnessy, J. J. & Zechmeister, E.B. (1994). *Research methods in psychology*. New York: McGraw-Hill, Inc.
- Breakwell, G.M., Hammond, C.F-S. & Smith, J.A. (2006). *Research methods in psychology*. London: SAGE Publications.
- Howitt, D. & Ceamer, D. (2005). *Introduction to research methods in psychology*. London: Pearson; Prentice Hall.

Dodatna literatura

- Banyard, P. & Grayson, A. (1996). *Introducing psychological research*. London: MacMillan Press Ltd.
- Lindsay, S.J.E. & Powell, G.E. (Eds.) (1995). *Clinical adult psychology*. London: Routledge.
- Sundberg, N.D., Tyler, L.E. & Taplin, J.R. (1973). *Clinical psychology: Expanding horizons*. New York: Appleton-Century-Crofts.

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Pismeni uključujući rezultate seminarских radova i vježbi.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima i vježbama te izrada seminara.

Kolegij: **EVALUACIJA DIJAGNOSTIKE I TRETMANA**

Nositelj kolegija: prof. dr. sc. Vesna Buško

Sadržaj

Osnovni pojmovi u evaluaciji programa. Vrste psihosocijalnih intervencija i smisao njihove evaluacije. Psihodijagnostički proces kao predmet evaluacije. Teorijski, metodološki i praktični aspekti evaluacije programa. Logika evaluacijskih postupaka. Vrste i modeli evaluacije tretmana. Nacrti evaluacijskih istraživanja. Planiranje evaluacijskih postupaka (definiranje ciljeva, kriterija i standarda za ocjenu djelotvornosti programa, izbor nacrtu istraživanja, izvori i načini prikupljanja evaluacijskih podataka, postupci analize podataka). Proces izbora, primjene i evaluacije prikladnosti odabranih psiholoških instrumenata za dijagnostičke svrhe. Izvještavanje o rezultatima evaluacijskih postupaka (elementi i struktura izvještaja, prilagodba korisnicima).

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Osposobiti polaznike da mogu samostalno ili kao član tima sudjelovati u planiranju i kreiranju nacrtu evaluacijskog istraživanja, provesti evaluaciju određenog skupa psihodijagnostičkih postupaka i/ili kliničkog tretmana te adekvatno opisati i interpretirati prikupljene podatke i prikazati rezultate u formi pisanog evaluacijskog izvješća.

Oblik nastave

15 sati nastave koja će se odvijati kroz predavanja, vježbe i izlaganja seminarskih radova te rasprave.

Obvezna literatura

- AEA, APA i NCME (2006). *Standardi za pedagoško i psihološko testiranje*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Kulenović, A. (1996). *Evaluacija psihosocijalnih intervencija*. U: Pregrad, J. (Ur.) *Stres, trauma, oporavak* (269-291). Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.
- Posavac, E. J., & Carey, R. G. (2003). *Program Evaluation - Methods and Case Studies*. (6th ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Dodatna literatura

- Rossi, P. H., Lipsey, M. W., & Freeman, H. F. (2003). *Evaluation*. London: Sage.
- Owen, J. M., & Rogers, P. J. (1999). *Program evaluation: Forms and approaches*. London: Sage.
- Rosekrans, F. (1990). Psihoterapija s gledišta nespecifičnih rezultata i uvjerenja. *Primijenjena psihologija*, 11, 36-46.
- Jackson, C. (2000). *Psihologijsko testiranje*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Pismeni (seminarski rad) u obliku prijedloga nacrtu istraživanja u vezi s evaluacijom nekog skupa psihodijagnostičkih postupaka primjenjivih u kliničkim uvjetima ili odabranih kliničkih tretmana.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima, vježbama i raspravama te izrada seminara.

Kolegij: **TEMELJI DOBRE KLINIČKE PSIHOLOŠKE PRAKSE**

Nositelj: izv. prof. dr. sc. Anita Lauri Korajlija

Sadržaj

Model znanstvenik-kliničar. Temelji formulacije hipoteza u kliničkoj praksi. Evaluacija dijagnostičkih postupaka. Razmatranje pseudoznanosti u kliničkoj procjeni. Temelji evaluacije tretmana. Unaprjeđenje i promocija mentalnog zdravlja.

Ciljevi (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će znati definirati i navesti osnovne postavke modela znanstvenik-praktičar te će znati prepoznati mogućnosti unaprjeđenja vlastite prakse primjenom tog modela. Analizirat će temeljne postavke kvalitetne formulacije hipoteza u kliničkoj praksi; znanstvene spoznaje o najčešće korištenim psihodijagnostičkim postupcima i tretmanima te različite modele i intervencije usmjerene ka unaprjeđenju i promociji mentalnog zdravlja

Oblik nastave

Nastava će se provoditi u obliku predavanja i seminara.

Obavezna literatura

- Barlow, D.H. (2011). *The Oxford Handbook of Clinical Psychology: Updated Edition* (Oxford Library of Psychology). New York: Oxford University Press.
- LeJeune, J.T i Luoma, J.B. (2015). *The Integrated Scientist-Practitioner: A New Model for Combining Research and Clinical Practice in Fee-For-Service Settings. Professional Psychology: Research and Practice, 46(6), 421–428*

Dodatna literatura

- Pomerantz, A.M. (2017). *Clinical Psychology: Science, Practice, and Culture Fourth Edition*. London: SAGE Publishing.

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Seminarski rad

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima, vježbama i raspravama te izrada seminara.

Kolegij: **GENETIKA I PSIHOPATOLOGIJA**

Nositelj kolegija: prof. dr.sc. Denis Bratko

Sadržaj

Osnovni teorijski pojmovi genetike ponašanja. Uvod u teoriju kvantitativne genetike. Metode genetike ponašanja. Kvantitativna genetika i psihopatologija. Model praga poremećaja (distribucije rizičnih gena). Endofenotipovi. Bihevioralno genetička istraživanja pojedinih psihopatoloških poremećaja, poremećaja u ponašanju i ovisnosti: shizofrenija, afektivni poremećaji, poremećaji pažnje, agresivno ponašanje, alkoholizam, pušenje i druge ovisnosti. Ličnost i psihopatologija. Molekularna genetika i psihopatologija.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Nakon odslušanog kolegija studenti će steći osnovna teorijska znanja iz genetike ponašanja i razumijevanje genetskog doprinosa različitim psihopatološkim stanjima, kao i poremećajima u ponašanju. Pored toga, bit će sposobni pratiti literaturu iz područja genetičkih istraživanja poremećaja u ponašanju i psihopatologije.

Oblik nastave

15 sati nastave organizirane kroz predavanja, seminare i diskusijske grupe.

Obvezna literatura

- Plomin, R., DeFries, J.C., McClearn, G.E. i McGuffin (2001). *Behavioral Genetics (4th ed.)*. New York: Worth Publishers.
- Plomin, R., DeFries, J.C., Craig, I. i McGuffin, P. (Ur.) (2003). *Behavioral Genetics in the Postgenomic Era*. Washington, D.C: APA.

Dodatna literatura

- Braff, D., Schork, N.J. & Gottesman, I.I. (2007). Endophenotyping schizophrenia. *American Journal of Psychiatry*. 164(5),705-707,
- Broekman, B.F.P., Olf. M. & Boer. F. (2007). The genetic background to PTSD. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*. 31(3), 348-362.
- Caspi, A. i sur. (2003). Influence of Life Stress on Depression: Moderation by a Polymorphism in the 5-Htt Gene. *Science*, 301, 386-389.
- Hasler, G., Drevets, W.C., Gould, T.D., Gottesman, I.I. & Manji, H.K. (2006). Toward constructing an endophenotype strategy for bipolar disorders. *Biological Psychiatry*. 60(2), 93-105.
- Jaffee, S.R. & Price, T.S. (2007). Gene-environment correlations: a review of the evidence and implications for prevention of mental illness. *Molecular Psychiatry*, 12(5), 432-442,

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Evaluacija pismenog rada: obrada neke specifične teme iz područja.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima, izrada seminara, sudjelovanje u diskusijskim grupama.

Kolegij: UNAPRJEĐIVANJE MENTALNOG ZDRAVLJA U ZAJEDNICI

Nositelj kolegija: prof. emer. dr. sc. Dean Ajduković

Sadržaj

Kultura, iskustva zajednice, socijalni procesi i mentalno zdravlje. Zajednica kao kontekst faktora rizika i zaštite mentalnog zdravlja pojedinca, obitelji i grupa. Uloga institucija u zaštiti mentalnog zdravlja. Modeli i programi unaprjeđivanja mentalnog zdravlja. Obiteljske intervencije i mentalno zdravlje. Razvijanje inovativnih intervjenskih programa u zajednici. Piramida psihosocijalnih usluga u zajednici i korištenje resursa u zaštiti mentalnog zdravlja. Problemi u evaluaciji učinkovitosti programa unaprjeđivanja mentalnog zdravlja. Unaprjeđivanje mreže suradnje između resursa u zajednici.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Nakon završenog kolegija specijalizanti će:

1. Razumjeti ulogu zajednice kao faktora rizika i zaštite mentalnog zdravlja
2. Poznavati različite modele i intervencije radi unaprjeđivanja mentalnog zdravlja
3. Moći sudjelovati u planiranju unaprjeđivanja mentalnog zdravlja u zajednici
4. Moći planirati i provoditi psihosocijalne intervencije kojima se štiti mentalno zdravlje u zajednici

Oblik nastave

15 sati nastave kroz predavanja s raspravom (10 sati), vježbe (5 sati), izradu samostalnog zadatka i konzultacije.

Obvezna literatura

- Rosenberg, J. (2006). *Community mental health: Challenges for the 21st century*. Brunner: Routledge.
- *Promoting mental health – concepts, emerging evidence, practice* (2004) A report of the WHO, Department of Mental Health and Substance Abuse. Geneva: World Health Organization.

Dodatna literatura

- Berger, E. (2005). *From research to effective practice*. Proceedings of the third World Conference on the Promotion of Mental Health and Prevention of Behavioral Disorders, September 15-17, 2004. Rockville, MD: Mental Health Services Administration.
- Horwitz, A.V. & Scheid, T.L. (1999)(Ur.). *The study of mental health: Social contexts, theories and systems*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Keleher, H. & Armstrong, R. (2005). *Evidence-based mental health promotion resource*. Melbourne: Department of Human Services.
- *Mental health in a changing world: The impact of culture and diversity* (2007) Springfield, VA: World Federation for Mental Health (www.wfmh.org)
- *Mental health promotion: A quality framework* (1997) London: Health Education Authority.

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Ocjena samostalnog zadatka

Način praćenja kvalitete

Anonimna evaluacija od strane studenata uz korištenje standardiziranog upitnika.

Obveze polaznika

Pohađanje cjelokupne nastave, sudjelovanje u raspravama tijekom predavanja, ispunjavanje vježbovniha zadaća i izrada samostalnog zadatka.

Kolegij: **PSIHOLOGIJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I OSOBA S INVALIDITETOM**

Nositelj : dr. sc. Gorka Vuletić-Mavrinac

Suradnik : mr. sc. Snježana Bilać

Sadržaj

Terminologija i definicija teškoća u razvoju i invaliditeta. Činitelji u nastanku razvojnih teškoća – biološki, socijalni, individualni. Posebne skupine invaliditeta – oštećenja vida, oštećenja sluha, oštećenja glasovno – govorne komunikacije, tjelesna oštećenja, oštećenja perifernog i središnjeg živčanog sustava (cerebralna paraliza, epilepsija), intelektualne poteškoće, poremećaji ponašanja, autizam u dječjoj dobi, višestruka oštećenja. Specifične teškoće učenja. Rizična djeca (neurorizik, zlostavljanje). Psiholog u radu s osobama s invaliditetom – psihodijagnostika, savjetovanje, izrada i/ili provođenje dijela (re)habilitacijskog programa, rad s obitelji i okolinom. Psihološka prilagodba na vlastite teškoće i socijalna prilagodba, školovanje, profesionalna orijentacija i zapošljavanje. Teškoće odrastanja i starenja. Stavovi društva i inkluzija.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će moći razumjeti uvjete nastanka različitih poremećaja. Steći će konkretna i specifična znanja o pojedinim skupinama teškoća u razvoju te mogućim teškoćama u procesu psihodijagnostike i rehabilitacije, s naglaskom na primjereni kontakt i komunikaciju te etička pitanja (izbor tehnika, način primjene). Proširiti će uvid u mogućnosti rada psihologa s osobama s invaliditetom i kroz taj dio povezati znanja iz različitih kolegija (dječja psihologija, neuropsihologija, psihopatologija).

Oblik nastave

10 sati nastave koja će se provoditi kroz predavanja, vježbe (posjete različitim ustanovama i susreti s osobama s posebnim potrebama), studentske prezentacije i individualne konzultacije.

Obvezna literatura

- Kirk, S. A., Gallagher, J. J., Anastosiow, N. J. & Coleman, M.R. (2006). *Educating Exeptional Children*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Anderson, N. B. & Shames, G., H. (2005). *Human Communication Disorders*. Columbus: Merill Publishing Co.
- Mash, E. J. & Terdal, L. G. (2003). *Assessment of Childhood Disorders*. New York: The Guilford Press.

Dodatna literatura

- Bilać, S. (2002). *Psihološka potpora obitelji djeteta s cerebralnom paralizom*. U: Vodič kroz cerebralnu paralizu. Zagreb.
- Ivasović, V. (2006). Psihologija i gluhoća : etički principi i strukovni standardi. *Suvremena psihologija*, 9 (1), 63 – 87.
- Yeates, K. O., Ris, M. D. i Taylor, H. G. (2000). *Pediatric Neuropsychology*. New York: The Guilford Press.

ECTS bodovi

2 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete nastave

Sadržaj i provedba predmeta vrednovat će se anonimnom evaluacijom studenata.

Obveze polaznika

Pohađanje cjelokupne nastave i ispunjavanje vježbovnih zadataka.

Kolegij: **PSIHOLOŠKI POSTUPCI U RADU S LJUDIMA STARIJE DOBI**

Nositelj: prof. dr. sc. Jasminka Despot Lučanin

Sadržaj

Pregled različitih teorijskih pristupa u tumačenju starenja. Prilagodba na starenje. Komunikacija sa starijim osobama. Psihološka procjena starijih ljudi - sposobnosti, samozbrinjavanja, kvalitete života. Psihički poremećaji i tretmani u starosti. Posebni problemi i prepreke u psihološkom tretmanu starijih osoba. Istraživanje i vrednovanje psiholoških intervencija – praćenje promjena, ishoda i učinaka. Pregled novih pristupa u skrbi za starije ljude: moć, kontrola i osiguranje kvalitete. Uloga psihologa u skrbi za starije ljude. Etička pitanja u radu sa starijima. Uspješno starenje.

Ciljevi (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će usvojiti znanja o čimbenicima koji djeluju na prilagodbu starenju i razviti kritičnost prema različitim teorijskim pristupima u tumačenju starenja. Upoznat će primjerene psihologijske postupke i mjerne instrumente namijenjene psihološkoj procjeni starijih osoba. Nakon odslušanog kolegija moći će primijeniti znanja o starenju i starosti u sprječavanju i umanjivanju nepovoljnih učinaka starenja odnosno u poboljšanju kvalitete života u starosti.

Oblik nastave

10 sati nastave koja će se izvoditi kroz predavanja, u kojima će se obraditi teorijska znanja, terenske vježbe studenata, te studentski prikazi zadataka (usmeni i pismeni) obrađenih na vježbama.

Obavezna literatura

- Despot Lučanin J. (2003). *Iskustvo starenja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Despot Lučanin, J. (2002). *Zdravstvena psihologija i starenje*. U: M. Havelka (Ur.), *Zdravstvena psihologija* (str. 209-226). Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Schaie, K.W. & Willis, S.L. (2001). *Psihologija odrasle dobi i starenja* (str. 473-480). Jastrebarsko: Naklada Slap.

Dodatna literatura

- Havelka, M. i Despot Lučanin, J. (2007). *Psihologija starenja*. U: Z. Duraković i sur., *Gerijatrija - medicina starije dobi* (str. 428 - 446). Zagreb: C.T – Poslovne informacije.
- Woods, R.T. (1999). *Psychological assessment of older people*. U: R.T. Woods (Ur.), *Psychological problems of ageing: assessment, treatment and care* (str. 219-252). Chichester: Wiley.

ECTS bodovi

2 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Obavezno pohađanje predavanja i vježbi te izrada pismenih izvještaja s vježbi.

Kolegij: **RODNA PERSPEKTIVA U PSIHOPATOLOGIJI**

Nositelj kolegija: izv. prof. dr. sc. Ivana Hromatko, izv. prof. dr. sc. Anita Lauri Korajlija

Sadržaj

Spolne razlike u učestalosti psihičkih poremećaja. Etiološki utjecaj spola i roda na pojavu psihičkih poremećaja: biološka i kulturalna perspektiva. Specifični poremećaji u žena vezani uz reprodukciju i majčinstvo (predmenstrualni sindrom, postporođajna prilagodba i postporođajna depresija, menopauza). Prilagodba terapijskog pristupa specifičnostima spola.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Upoznati studente s razvojnim, biološkim i socijalnim specifičnostima koje dovode do spolnih razlika u učestalosti psihičkih poremećaja. Studenti će moći bolje razumjeti i objasniti specifične poremećaje vezane uz spol, te će osvijestiti značaj rodne perspektive u kliničkom radu.

Oblik nastave

10 sati nastave će se odvijati u obliku predavanja, prikaza slučajeva iz prakse, prezentacija video-zapisa, rada u malim skupinama (rasprave, rad na tekstu) te igranja uloga i zajedničkih rasprava.

Obavezna literatura

- Hyde, J.S. (2007). *Half the human experience: The psychology of women* (7th ed.). Boston: Houghton-Mifflin.
- Worell, J. & Goodheart, C.D. (2006). *Handbook of Girls' and Women's Psychological Health*. New York: Oxford University Press.
- Unger, R.K. (2004). *Handbook of the psychology of women and gender*. New York: Wiley & Sons.

Dodatna literatura

- Biaggio, M. & Hersen, M. (2000). *Issues in the Psychology of Women*. Norwell, MA: Kluwer Academic Publishers.
- Etaugh, C. & Bridges, J. S. (2004). *The Psychology of Women: A Lifespan Perspective*. Boston: Allyn & Bacon.
- Odabir aktualnih radova iz znanstvenih i stručnih časopisa

ECTS bodovi

2 boda

Ispit

Pismeni ispit

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Polaznici su dužni redovito pohađati nastavu, aktivno sudjelovati u raspravama te pripremiti pismeni esej na određenu temu uz kritički osvrt na pročitane tekstove.

Kolegij: **DJEČJA ZDRAVSTVENA PSIHOLOGIJA**

Nositelj: izv. prof. dr. sc. Anita Lauri Korajlija

Suradnik: dr. sc. Marina Grubić

Sadržaj

Utjecaj bolesti i liječenja na emocionalni, socijalni, motorički i intelektualni razvoj djece različite dobi. Utjecaj bolesti i liječenja na ponašanje i sazrijevanje. Diferencijalna dijagnostika između psihopatologije i simptoma koji su povezani s bolešću. Identifikacija djece rizične za prilagodbu na bolest, hospitalizaciju i postupke liječenja. Čimbenici koji utječu na adaptaciju na kroničnu bolest u djece. Specifična procjena: zdravstvena vjerovanja, suradljivost, kvaliteta života bolesnika, utjecaj bolesti na funkcioniranje obitelji, utjecaj obitelji na liječenje. Postupci prevencije psihičkih smetnji. Postupci smanjivanja boli u djece, psihološka priprema za medicinske postupke, postupci koji unapređuju adaptaciju bolesnika na hendikep ili ograničenja nastalih zbog bolesti. Postupci pružanja psihosocijalne podrške roditeljima bolesnog djeteta.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će moći razumjeti utjecaj bolesti na razvoj, ponašanje i funkcioniranje djece različite dobi, te interakciju čimbenika koji utječu na adaptaciju na bolest u djece i roditelja. Znati će prepoznati rizične čimbenike prilagodbe za pojedino dijete s određenom bolešću i predvidjeti potrebne intervencije.

Oblik nastave

Gradivo će se obraditi kroz 10 sati nastave organizirane kroz predavanja, studentske prezentacije, grupne rasprave i vježbe.

Obavezna literatura

- Roberts.M.C. (2003). *Handbook of Pediatric Psychology*. New York: The Guilford Press.
- Mash, E. J. & Terdal, L. G. (2003). *Assessment of Childhood Disorders*. New York: The Guilford Press.

Dodatna literatura

- Davis H.(1998). *Pomozimo bolesnoj djeci*. Jastrebarsko: Naklada Slap
- Sarafino E.P. (2005). *Health Psychology: biopsychosocial interactions*. New York: John Wiley & Sons.

ECTS bodovi

2 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Pohađanje cjelokupne nastave, sudjelovanje u raspravama tijekom predavanja, ispunjavanje vježbovnih zadataka.

Kolegij: **ZDRAVSTVENA PSIHOLOGIJA ODRASLIH**

Nositelj: izv. prof. dr. sc. Anita Lauri Korajlija

Suradnik: dr. sc. Latinka Basara, univ. spec. klin.

Sadržaj

Teorijske osnove biopsihosocijalnog modela zdravlja i bolesti. Zdravlje i ponašanje. Determinante zdravstvenog ponašanja. Socijalni čimbenici u etiologiji i prognozi medicinskih poremećaja koji su podložni mijenjanju i prevenciji. Psihološki čimbenici u etiologiji i prognozi medicinskih poremećaja koje je moguće mijenjati i prevenirati. Psihološki postupci za unaprjeđivanje zdravstvenog ponašanja. Terapijski odnos i komunikacija između zdravstvenog djelatnika i bolesnika. Osnaživanje bolesnika. Psihološki pristup kroničnim bolestima.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Polaznici će po završenom kolegiju biti u mogućnosti:

1. razmišljati o zdravlju i bolesti kao interaktivnom procesu u koji su uključeni tjelesni, psihološki i okolinski čimbenici
2. razumjeti psihološke odrednice zdravstvenog ponašanja
3. upoznati psihološke postupke za unaprjeđivanje ponašanja usmjerenog k očuvanju zdravlja
4. osvijestiti važnost terapijske komunikacije s kroničnim bolesnicima

Oblik nastave

Kolegij će se oslanjati na metodu interaktivnog učenja kroz 10 sati nastave. Dosadašnje teorijske spoznaje i pregled aktualnih istraživanja izložit će se u obliku predavanja. Metodološki dio će se prorađivati kroz prikaz slučajeva i interaktivnu raspravu. Jedna trećina nastavnih sadržaja prorađivat će se u obliku vježbi.

Obavezna literatura

- Sarafino, E.P. (2005). *Health Psychology. Biopsychosocial Interactions*. New York: John Wiley&Sons, Inc.
- White, P. (2005). *Biopsychosocial Medicine- an integrated approach to understanding illness*. Oxford: Oxford University Press.

Dodatna literatura

- Funnell, M.M & Anderson, R.M. (2005). *Patient Empowerment*. U: Snoek F.J & Skinner T.C. (Ur.) *Psychology in Diabetes Care*. New York: John Wiley& Sons, Ltd, (str. 95-109).
- Rollnick, S., Mason, P. & Butler, C. (1999). *Health Behavior Change*. New York: Churchill Livingstone.

ECTS bodovi

2 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Pohađanje cjelokupne nastave, obvezna priprema kratkog izlaganja (prikaza, rasprave i sl.) prema dogovoru u okviru grupne rasprave.

Kolegij: **PSIHOLOGIJA SEKSUALNOG PONAŠANJA**

Nositelj kolegija: doc. dr. sc. Tanja Jurin

Sadržaj

Biološke osnove seksualnosti: biološka perspektiva, evolucijska perspektiva. Seksualnost u cjeloživotnoj perspektivi. Razvoj seksualnosti u djetinjstvu i problemi seksualnosti u djece. Seksualnost u adolescenciji. Seksualnost u odrasloj dobi. Seksualna orijentacija. Kvalitativni i kvantitativni poremećaji seksualnosti u odrasloj dobi. Vrste i dometi seksualne terapije.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Nakon odslušanog kolegija studenti će steći osnovna teorijska znanja iz psihologije seksualnosti. Razumjet će seksualnost u biološkoj, evolucijskoj i cjeloživotnoj perspektivi, te će znati prepoznati znakove kvantitativnih i kvalitativnih poremećaja seksualnosti u odrasloj dobi. Nakon odslušanog kolegija imat će uvid u vrste i domete različitih terapijskih pristupa poremećajima seksualnost.

Oblik nastave

15 sati nastave odvija se kroz predavanja, seminare i diskusijske grupe.

Obvezna literatura

- Masters, W. H., Johnson, V. E. & Kolodny, R.C. (2006). *Ljudska seksualnost*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Hyde, J. S. & Delamater, J. D. (2000). *Understanding human sexuality*. Madison: McGraw-Hill, Inc.

Dodatna literatura

- Leiblum, S. R. Rosen, R. C. (2000). *Principles and practice of sex therapy (3rd ed.)*. New York, London: The Guilford Press.
- Paul, E. L. (2002). *Taking sides: Clashing views and controversial issues in sex and gender*. Madison: McGraw-Hill, Inc.
- Odabir aktualnih radova iz znanstvenih i stručnih časopisa

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Evaluacija pismenog rada: obrada neke specifične teme iz područja.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima, izrada seminara te sudjelovanje u diskusijskim grupama.

Kolegij: **SOCIJALNA KOGNICIJA I MENTALNO ZDRAVLJE**

Nositelj kolegija: prof. dr. sc. Željka Kamenov

Sadržaj

Pregled aktualnih spoznaja o utjecaju kognicija o sebi i drugim ljudima na doživljavanje i ponašanje pojedinca. Automatsko nasuprot kontroliranom mišljenju. Djelovanje kognitivnih shema na uočavanje, tumačenje i pamćenje informacija o sebi i drugima. Uloga heuristika u zaključivanju o socijalnom svijetu. Utjecaj motivacijske orijentacije na kogniciju. Neusklađenost slike o sebi s vlastitim i tuđim očekivanjima. Stvaranje dojmova i prosuđivanje drugih ljudi. Objašnjavanje događaja, tumačenje vlastitog i tuđeg ponašanja. Antecedenti i posljedice atribuiranja. Pristranosti u atribuiranju i njihova funkcija.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će se upoznati s relevantnim i aktualnim teorijskim postavkama i empirijskih nalaza o djelovanju socijalne kognicije na doživljavanje i ponašanje pojedinca. Znati će prepoznati i razumjeti djelovanje automatskih i kontroliranih kognitivnih procesa na uočavanje i pamćenje informacija, prosuđivanje, emocije i ponašanje. Studenti će moći uočiti štetne posljedice, ali i samozaštitne funkcije načina na koji ljudi misle o sebi i drugima.

Oblik nastave

15 sati nastave će se provoditi u obliku predavanja, prikaza slučajeva i zajedničke rasprave.

Obvezna literatura

- Kunda, Ž. (2002). *Social Cognition: Making Sense of People*. The MIT Press, Massachusetts.
- Moskowitz, G. B. (2005). *Social cognition: Understanding self and others*. New York: The Guilford Press.
- Tesser, A. & Schwartz, N. (2003). *Blackwell Handbook of Social Psychology: Intraindividual processes*. Blackwell Publishing: UK.

Dodatna literatura

- Chaiken, S. & Trope, J. (1999). *Dual-process theories in social psychology*. New York: The Guilford Press
- Fiske, S.T. & Taylor, S.E. (1991). *Social Cognition*. McGraw-Hill, Inc.
- Snyder, M. (1984). When belief creates reality. *Advances in Experimental Social Psychology*, 18, 247-305.
- Odabir aktualnih radova iz znanstvenih i stručnih časopisa

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Pohađanje cjelokupne nastave, sudjelovanje u raspravama tijekom predavanja te izrada samostalnog zadatka - prikaz jednog slučaja iz vlastite prakse.

Kolegij: **BLISKI ODNOSI I MENTALNO ZDRAVLJE**

Nositelj kolegija: prof. dr.sc. Željka Kamenov

Sadržaj

Bliski odnosi tijekom životnog vijeka (partnerski odnosi, odnosi s braćom i sestrama, odnosi s roditeljima i djecom, prijateljski odnosi) i njihov značaj za adekvatno funkcioniranje pojedinca. Čimbenici stabilnosti i mijenjanja strukture i kvalitete bliskih odnosa (individualni, socijalni, kulturalni i povijesni). Zahtjevi suvremenog načina života i njihov utjecaj na kvalitetu bliskih odnosa i zdravlje pojedinca. Novi oblici bliskih odnosa u suvremenom društvu i prilagodba osoba i njihove okoline na nove uloge i situacije (samaštvo, kasnije majčinstvo, neplodnost, jednoroditeljske obitelji, višestruko stupanje u brak, istospolne veze i drugo).

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će po završenom kolegiju biti osposobljeni za:

1. uočavanje specifičnih ključnih čimbenika razvoja i održavanja bliskih interpersonalnih odnosa u suvremenom društvu
2. usporedbu različitih pristupa proučavanju bliskih odnosa i razumijevanje potrebe za njihovom adaptacijom na promjene koje donosi suvremeni način života
3. integraciju spoznaja o bliskim odnosima i mentalnom zdravlju na temelju empirijskih istraživanja i vlastitog iskustva iz prakse.

Oblik nastave

15 sati nastave će se provoditi u obliku predavanja, prikaza slučajeva i zajedničke rasprave.

Obvezna literatura

- Miller, R.S., Perlman, D. & Brehm, S. S. (2007). *Intimate Relationships*. New York: McGraw-Hill.
- Papp, P. (2000). *Couples on the fault line: New directions for therapists*. New York: Guilford.
- Vangelisti, A. L., Reis, H. T. & Fitzpatrick, M. A. (2002). *Stability and change in relationships*. Cambridge: University Press.

Dodatna literatura

- Cassidy, J. & Shaver, P. R. (ur.) (1999). *Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications*. New York: Guilford.
- Čubela Adorić, V. (2005). *Prisni odnosi u odrasloj i starijoj dobi*. U: K. Lacković-Grgin i V. Čubela Adorić (ur.). Odrabrane teme iz psihologije odraslih (str. 164-221). Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Kamenov, Ž. i Jelić, M. (2005). Stability of attachment styles across students' romantic relationships, friendships and family relations. *Review of Psychology*, 12 (2), 115-123.
- Reis, H. T., Collins, W. A. & Berscheid, E. (2000). The relationship context of human behavior and development. *Psychological Bulletin*, 126 (6), 844-872.
- Tadinac, M., Kamenov, Ž., Jelić, M., i Hromatko, I. (Ur.) (2007). *Što ljubavnu vezu čini uspješnom?*. Izvještaj s XV ljetne psihologijske škole. Odsjek za psihologiju i Klub studenata Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Zagreb: FF Press.

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Pohađanje cjelokupne nastave, sudjelovanje u raspravama tijekom predavanja te izrada samostalnog zadatka - prikaz jednog slučaja iz vlastite prakse.

Kolegij: **KLINIČKA PSIHIJARIJA I BIOLOŠKE METODE LIJEČENJA**

Nositelj: prof. dr. sc. Dražen Begić

Suradnica: dr. sc. Maja Živković

Sadržaj

Psihički profil. Klasifikacija u psihijatriji, je li potrebna, što treba mijenjati, razlike između MKB i DSM sustava. Najčešći psihijatrijski poremećaji prikazani po klasičnom medicinskom modelu (epidemiologija, klasifikacija, klinička slika, dijagnoza i diferencijalna dijagnoza, liječenje i prognostički ishod): shizofrenija i sumanutni poremećaji, poremećaji raspoloženja, anksiozni poremećaji, bihevioralni sindromi udruženi s fiziološkim poremećajima i fizičkim čimbenicima, poremećaji ličnosti. Liječenje u psihijatriji, biološke metode. Temelji psihofarmakologije, vrste psihofarmaka, mehanizam njihovog djelovanja, indikacije i nuspojave. Elektrokonvulzivna terapija, transkranijalna magnetna stimulacija, terapija svjetlom, deprivacija spavanja.

Ciljevi (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

U okviru ovog kolegija studenti će znati napraviti psihički profil. Upoznat će se s aktualnim klasifikacijama psihijatrijskih poremećaja. Saznat će suvremene spoznaje o epidemiologiji, etiologiji, kliničkoj slici i dijagnostici najčešćih psihičkih poremećaja u odraslih. Također će saznati o biološkim metodama liječenja, prije svega o principima psihofarmakologije. Nakon odslušanog kolegija moći će prepoznati specifične simptome psihičkih poremećaja, razumjeti njihovu etiologiju te znati planirati primjerene metode procjene i tretmana.

Oblik nastave

Nastava će se odvijati u obliku 15 sati predavanja, rasprava u manjim grupama i studentskih prezentacija, prikaza slučaja i individualnih konzultacija.

Obavezna literatura

- Begić D. Psihopatologija. Zagreb: Medicinska naklada, 2016.
- Begić D, Jukić V, Medved V. (ur.) Psihijatrija. Zagreb: Medicinska naklada 2015.

Dodatna literatura

- Blaney PH, Krueger, RF. Oxford Textbook of Psychopathology. New York, Oxford: Oxford University Press, 2014.
- Davey G. Psychopathology. Research, Assessment and Treatment in Clinical Psychology. Blackwell: Chichester, 2014.
- Davison GC, Neale JM. Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja. Jastrebarsko: Naklada Slap, 1999.

ECTS bodovi

2 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Pohađanje cjelokupne nastave, sudjelovanje u raspravama tijekom predavanja te izrada samostalnog zadatka – sastavljanje psihičkog profila.

Kolegij: **PSIHOPATOLOGIJA DJETINJSTVA I MLADOSTI**

Nositelj kolegija: prof. dr.sc. Anita Vulić-Prtorić

Sadržaj

Fenomenologija, klasifikacija i prevalencija psihičkih poremećaja u djetinjstvu i mladosti; rizični i zaštitni faktori u razvoju poremećaja. Suvremene teorijske paradigme u razvojnoj psihopatologiji s posebnim osvrtom na ekološki i transakcijski modeli u razvojnoj psihopatologiji. Klasifikacije poremećaja u djetinjstvu i mladosti (faktorski pristup i DSM-IV klasifikacija), anksiozni i depresivni poremećaji, gubitak i tugovanje, psihosomatske smetnje, poremećaji u ponašanju, psihotični poremećaji, fenomenologija zlostavljanja i zanemarivanja djece.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

U okviru ovog kolegija studenti će steći informacije i znanja iz područja psihopatologije djece i mladih te će nakon odslušanog kolegija moći prepoznavati specifične pokazatelje psihičkih poremećaja u djetinjstvu i mladosti, razumjeti njihovu etiologiju te znati planirati primjerene metode procjene i tretmana.

Oblik nastave

15 sati nastave će se odvijati u obliku predavanja, rasprava u manjim grupama i studentskih prezentacija, prikaza slučaja i individualnih konzultacija.

Obvezna literatura

- Wenar, C. (2003). *Razvojna psihopatologija i psihijatrija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Carr, A. (1999). *The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology*. London, New York: Routledge.
- Mash E.J. & Barkley R.A. (2003). *Child Psychopathology*. New York, London: The Guilford Press.

Dodatna literatura

- First M.B., Frances A. & Pincus H.A. (1997). *DSM-IV priručnik za diferencijalnu dijagnostiku*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Svjetska zdravstvena organizacija (2003). *Višeosna klasifikacija psihijatrijskih poremećaja u djece i adolescenata*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Vulić-Prtorić A. (2003). *Depresivnost u djece i adolescenata*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Pismeni ispit

Način praćenja kvalitete

Nastavni program i kvaliteta njegove izvedbe vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Pohađanje cjelokupne nastave, sudjelovanje u raspravama tijekom predavanja te izrada samostalnog zadatka - prikaz tri slučaja.

Kolegij: KLINIČKA PROCJENA ODRASLIH

Nositelj kolegija: prof. dr. sc. Nataša Jokić-Begić

Suradnici: izv. prof. dr. sc. Slavka Galić, mr. sc. Ivan Vračić

Sadržaj

Teorijski pristupi u razumijevanju odstupajućeg doživljavanja i ponašanja odraslih osoba. Transteorijski pristup kliničkoj procjeni. Svrha i cilj kliničke procjene. Klinički intervju. Struktura kliničkog intervjua; faze intervjua; verbalna i neverbalna komunikacija u intervjuu; pogreške u intervjuiranju; suočavanje s problemima u intervjuu (otpor, oskudna komunikacija, pretjerani govor, teški pacijenti i dr.). Metode ispitivanje općih i specifičnih kognitivnih sposobnosti. Integracija rezultata na različitim testovima kognitivnih funkcija. Metode ispitivanja ličnosti. Izvori pogrešaka kod samoopisnih tehnika. Najpoznatiji klinički upitnici ličnosti i psihopatoloških odstupanja. Klinička validacija rezultata upitnika ličnosti. Objektivni testovi ličnosti. Projektivne tehnike. Integracija podataka dobivenih različitim tehnikama za procjenu ličnosti. Specifični diferencijalno-dijagnostički pokazatelji pojedinih psihopatoloških odstupanja. Algoritam kliničke procjene ličnosti i psihopatoloških odstupanja. Opća forma, struktura i sadržaj «Nalaza i mišljenja psihologa». Odabir bitnih podataka koje treba navesti u nalazu. Ograničenja i izvori iskrivljavanja podataka. Zaključak nalaza psihološke procjene i razine zaključivanja.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Nakon odslušanog kolegija studenti će:

1. znati samostalno planirati postupak kliničke procjenu u skladu sa svrhom
2. znati primijeniti specifične vještine intervjuiranja s odraslima
3. znati kreirati program opažanja i samoopažanja za različite mjere ponašanja
4. znati prepoznati osobitosti kognitivnih i konativnih funkcija kod osoba s različitim psihijatrijskim i neurološkim poremećajima, te odabrati relevantne testove i tehnike
5. znati će interpretirati rezultate testova i tehnika za procjenu kognitivnih sposobnosti, osobina ličnosti i psihopatoloških odstupanja
6. znati će integrirati podatke prikupljene intervjuom, testovima i tehnikama
7. znati će napisati nalaz psihološke procjene u skladu sa stručnim standardima
8. razvit će stručnu kritičnost, etičnost i odgovornost za provođenje kliničke procjene, te osvijestiti poteškoće u tom postupku, kao i posljedice koje mogu nastati pri nepoštivanju stručnih standarda.

Oblik nastave

50 sati nastave održat će se kroz predavanja, prikazivanje primjera iz prakse uz grupnu diskusiju, demonstraciju testova i tehnika, iskustveno učenje i uvježbavanje vještina, igranje uloga.

Obvezna literatura

- Groth–Marnat, G., Wright, A.J. (2016). Handbook of Psychological assessment. New Jersey: Wiley.
- Hersen, M., Van Hasselt, V.B. (1998). Basic Interviewing, A Practical Guide for Counselors and Clinicians. London: Lawrence Erlbaum Ass.
- Strauss E., Sherman E. M. S. & Spreen O. (2006.). A compendium of neuropsychological tests, administration, norms and commentary. Third edition. Oxford: Oxford University Press (poglavlja 5 – 11).

Dodatna literatura

- Lezak M.D., Howieson, D.B., Loring, D.W., Hannay, H.J. & Fischer, J.S. (2004). Neuropsychological Assessment. New York: Oxford University Press

- Galić S. (2002.). Neuropsihologijska procjena, testovi i tehnike. Jastrebarsko: Naklada Slap i Požega: Opća županijska bolnica.
- priručnici za pojedine testove

ECTS bodovi

7 bodova.

Ispit

Evaluacija kliničke procjene kroz prikaz slučaja u okviru kojeg student treba donijeti audio-snimku s intervjuom, te rezultate provedene procjene i napisan nalaz psihologa.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze studenta

Pohađanje cjelokupne nastave, sudjelovanje u raspravama tijekom predavanja te izrada samostalnog zadatka – provesti postupak psihološke procjene s klijentom u kliničkoj praksi i napisati «Nalaz i mišljenje psihologa».

Kolegij: **KLINIČKA PROCJENA DJECE**

Nositelj: izv. prof. dr. sc. Slavka Galić

Suradnici: dr. sc. Marina Grubić i doc. dr. sc. Bruna Profaca

Sadržaj

Specifičnosti kliničke procjene djece u odnosu na procjenu odraslih. Različiti teorijski pristupi i vrste kliničke procjene. Tijek, socijalni kontekst, situacijske specifičnosti procjene djece i čimbenici koji je mogu potaknuti. Prikupljanje anamnestičkih podataka, specifičnosti vođenja intervjua s djetetom i roditeljima, postupak i sadržaj testiranja. Procjena općih područja razvoja, opažanje ponašanja, utvrđivanje područja za intervencije. Testovi i tehnike u kliničkoj procjeni djece. Analiza podataka i interpretacija nalaza. Informiranje, davanje preporuka i savjetovanje roditelja. Kriteriji za evaluaciju i najčešće pogreške u kliničkoj procjeni djece.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će moći razumjeti specifičnosti kliničke procjene djece i čimbenike koji je određuju. Razvit će kritičan pristup u odabiru načina i metoda procjene, te interpretaciji nalaza. Moći će prepoznati dijagnostičke dileme kod pojedinih psihičkih poremećaja u dojenačkom razdoblju, djetinjstvu i adolescenciji.

Oblik nastave

20 sati nastave odvijati će se kroz predavanja, seminare, studentske prezentacije, grupne rasprave i vježbe.

Obavezna literatura

- Wenar C. (2003). *Razvojna psihopatologija i psihijatrija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Mash E.J. & Barkley R.A. (2003). *Child Psychopathology*. New York: The Guilford Press.

Dodatna literatura

- Mash E.J. & Barkley R.A. (1998). *Treatment of Childhood Disorders*. New York: The Guilford Press.

ECTS bodovi

4 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima i vježbama, izrada seminara te sudjelovanje u diskusijskim grupama.

Kolegij: **NEUROPSIHOLOGIJSKA PROCJENA**

Nositelj: izv. prof. dr. sc. Slavka Galić

Sadržaj

Definicija, povijest, osnovne pretpostavke i načela neuropsihologijske dijagnostike. Etiologija i klasifikacija organskih oštećenja mozga te posljedični deficiti kognitivnih, izvršnih i emocionalnih funkcija. Psihodiagnostički instrumenti koji se rabe u neuropsihologijskoj procjeni. Neuropsihologijske baterije. Specifičnosti primjene i interpretacije kliničkih psihodiagnostičkih instrumenata u neuropsihologijskoj procjeni. Integracija i interpretacija podataka dobivenih neuropsihologijskom procjenom. Pisanje nalaza neuropsihologijske procjene. Specifičnosti neuropsihologijske dijagnostike djece.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Upoznati studente s etiologijom, klasifikacijom i kliničkom slikom organskih oštećenja mozga; studenti će biti osposobljeni za provođenje neuropsihologijske procjene, interpretaciju i integraciju podataka te prepoznavanje i rješavanje praktičnih poteškoća u provođenju procjene.

Oblik nastave

15 sati nastave provoditi će se u obliku predavanja, prikaza slučajeva i rasprava studenata.

Obavezna literatura

- Lezak M.D., Howieson, D.B., Loring, D.W., Hannay, H.J. & Fischer, J.S. (2004). *Neuropsychological Assessment*. New York: Oxford University Press

Dodatna literatura

- Kolb, B. & Whishaw, I.O. (2003). *Fundamentals of human neuropsychology*. New York: Freeman.

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i kvalitete njegove izvedbe vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Pohađanje cjelokupne nastave, sudjelovanje u raspravama tijekom predavanja te izrada samostalnog zadatka –prikaz slučaja.

Kolegij: **PROCJENA RADNE SPOSOBNOSTI PSIHIJATRIJSKIH I NEUROLOŠKIH BOLESNIKA**

Nositelj: prof. dr. sc. Darja Maslić-Seršić

Sadržaj

Uloga kliničkog psihologa u procjeni radne sposobnosti psihijatrijskih i neuroloških bolesnika. Procjena individualnih potencijala, sposobnosti i potreba. Tri razine procjene: razvojna, funkcionalna, organizacijska. Instrumenti i tehnike. Procjena radnog ponašanja. Procjena radne sposobnosti u kontekstu radne terapije i profesionalne rehabilitacije. Društveno podržano zapošljavanje. Odabrane teme: procjena sposobnosti za vožnju, držanje i nošenje oružja, poslovi s posebnim uvjetima rada.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će se upoznati s ulogom i metodama kliničkog psihodijagnostičkog ispitivanja u procjeni radne sposobnosti i profesionalnog statusa psihijatrijskih i neuroloških bolesnika.

Oblik nastave

15 sati predavanja kombiniranih s prikazima slučajeva i grupnim raspravama.

Obvezna literatura

- Becker, D.R. & Drake, R.E. (2003). *Working Life for People with Severe mental Illness*. New York: Oxford University Press.
- Bolton, B.F. (2001). *Handbook of Measurements and Evaluation in Rehabilitation*. Aspen: Aspen publishers.

Dodatna literatura

- Pravilnici o odgovarajućim poslovima objavljeni u NN.

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Pismeni ispit

Način praćenja kvalitete

Nastavni program i kvaliteta njegove izvedbe vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima te sudjelovanje u diskusijskim grupama.

Kolegij: **PSIHOLOŠKE INTERVENCIJE I TRETMANI**

Nositelj: prof. dr. sc. Lidija Arambašić

Suradnik: dr. sc. Doris Čuržik

Sadržaj

Načini utvrđivanja indikacija za uključivanje klijenta u psihološke intervencije/tretmane. Motiviranje klijenta da se uključi u psihološki tretman te pitanja odgovornosti u psihološkim intervencijama i tretmanima: tko je i za što odgovoran, kome? Različiti kriteriji podjele tretmana: specifičnosti individualnih i grupnih intervencija; terapije parova i obiteljske terapije; terapije djece, mladih i odraslih. Sadržaj i proces psihološkog tretmana. Sličnosti i razlike između grupa samopomoći i psihoterapija. Etička pitanja i dvojbe.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će naučiti načine utvrđivanja indikacija za uključivanje klijenta u psihološki tretman. Uvježbavat će načine motiviranja klijenta da se uključi u tretman. Studenti će naučiti izabrati specifičnu vrstu psihološke intervencije/tretmana (uključujući i grupe samopomoći) s obzirom na kriterij koji najbolje odgovara pojedinom klijentu. Studenti će na primjerima vlastitih etičkih dvojbi raspravljati i pokušati riješiti/ublažiti etičke dvojbe koje se javljaju u njihovu poslu.

Oblik nastave

10 sati nastave odvijat će se u formi predavanja te u obliku demonstracija i prikaza slučajeva uz grupnu diskusiju.

Obavezna literatura

- Antony, M.M. & Barlow, D., H. (2002). *Handbook of Assessment and Treatment Planning for Psychological Disorders*. New York: The Guilford Press.
- Nelson-Jones, R. (2007). *Praktične vještine u psihološkom savjetovanju i pomaganju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Orvaschel, H., Faust, J. Hersen, M. (2001). *Handbook of Conceptualization and Treatment of Child Psychopathology*. Oxford: Pergamon.

Dodatna literatura

- Corey, G. (2004). *Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Kazdin, A., Weisz, J. R. (2003). *Evidence-Based Psychotherapies for Children and Adolescents*. New York: Guilford Press.

ECTS bodovi

2 boda

Ispit

Pismeni ispit

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i kvalitete njegove izvedbe vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima te sudjelovanje u diskusijskim grupama.

Kolegij: NAČELA I TEMELJNE VJEŠTINE PSIHOLOŠKOG SAVJETOVANJA

Nositeljica: prof. dr. sc. Lidija Arambašić

Sadržaj

Osobine savjetovatelja koje pomažu/otežavaju rad s klijentom. Obilježja "dobrog" odnosa s klijentom i odnosa koji nije "dobar". Teškoće u uspostavi odnosa savjetovatelj-klijent. Uspostava savjetodavnog odnosa s "lakim" i "teškim" klijentima. Savjetovateljevi strahovi i brige povezani sa savjetovanjem. Odnos među ljudima – integritet ili suradnja. Razine odgovornosti u odnosu. Savjetovateljeva i klijentova odgovornost za savjetodavni proces. Implicitne (odnosne) i sadržajne poruke u odnosu. Vrste odnosa s obzirom na distribuciju odgovornosti. Utjecaj klijenta na savjetovatelja. Povjerenje kao temelj savjetodavnog odnosa. Klijentov otpor i prikladni načini reagiranja na njega.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će osvijestiti u kojoj mjeri i na koji način savjetovatelj i klijent pridonose razvoju njihova odnosa. Postat će svjesni složenosti i težine stvaranja odnosa između savjetovatelja i klijenta te da bez odnosa povjerenja savjetovanje ne može biti uspješno. Studenti će razviti osjetljivost za različite razine odgovornosti u odnosu s klijentom. Naučit će razgovarati tako da budu pretežno usmjereni na osobu (umjesto na problem). Naučit će tijekom razgovora s klijentom voditi brigu o raspodjeli odgovornosti. Naučit će prikladno reagirati na klijentove provjere povjerenja i znakove otpora. Studenti će vježbajući na vlastitim primjerima iz prakse naučiti djelotvornije načine vođenja procesa psihološkog savjetovanja.

Oblik nastave

30 sati nastave odvijat će se u formi predavanja, te u obliku vježbi, demonstracija i prikaza slučajeva uz grupnu diskusiju.

Obvezna literatura

- Arambašić, L. (1996). Savjetovanje. U: J. Pregrad (Ur.) *Stres, trauma, oporavak*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć, str. 63.-86.
- Hackney, H.L. & Cormier, L.S. (2001). *The professional counselor*. Boston: Allyn and Bacon.
- Jull, J. (2006). *Vaše kompetentno dijete*. Zagreb: Naklada Pelago.
- Nelson-Jones, R. (2002). *Essential counselling and therapy skills*. Sage: London
- Nelson-Jones, R. (2007). *Praktične vještine u psihološkom savjetovanju i pomaganju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Dodatna literatura

- Dryden, W. (1992). *Key issues for counselling in action*. London: Sage.
- Dryden, W. (1993). *Questions and answers on counselling in action*. London: Sage.
- Dryden, W. (1993). *Hard-earned lessons from counselling in action*. London: Sage
- Jull, J. (1995). *Razgovori s obiteljima: perspektive i procesi*. Zagreb: Alinea.

ECTS bodovi

5 bodova

Ispit

Praktična provjera usvojenih znanja i vještina (pomoću igranja uloga savjetovatelja i klijenta).

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima i vježbama te sudjelovanje u diskusijskim grupama.

Kolegij: PSIHOLOŠKO SAVJETOVANJE DJECE, MLADIH I RODITELJA

Nositelj : doc. dr. sc. Bruna profaca

Sadržaj

Ciljevi psihološkog savjetovanja djece i mladih. Potrebne vještine za uspješno savjetovanje djece i mladih. Uspostavljanje odnosa savjetovatelj – dijete. Pitanja povjerljivosti i etičke dileme u savjetovanju djece i mladih. Razine odgovornosti u odnosu s djecom, mladima i njihovim roditeljima. Korištenje pomagala, tehnika i strategija u savjetovanju djece i mladih. Sukob i suradnja u obitelji. Savjetovanje djece u kontekstu obitelji. Savjetovanje roditelja – identificiranje rizičnih i zaštitnih činitelja u obitelji. Roditeljski postupci i roditeljski stres. Osnove savjetovanja djece, mladih i njihovih roditelja u kriznim situacijama: razvod, traumatski događaji, gubitak i tugovanje, veće promjene u obitelji.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će osvijestiti koje su vještine potrebne za uspješno savjetovanje djece i mladih. Osvijestiti će važnost uspostavljanja odnosa s djetetom ili mladom osobom te specifičnosti tog odnosa. Studenti će razviti osjetljivost za specifična pitanja povjerljivosti u savjetovanju s djecom i mladima te etičkim dilemama povezanim sa situacijama kad odnos između savjetovatelja i djeteta/mlade osobe ne može biti povjerljiv. Steći će osnovna znanja i vještine u korištenju pomagala, tehnika i strategija u savjetovanju djece i mladih. Studenti će osvijestiti važnost povezivanja individualnog savjetovanja djece/mladih sa savjetovanjem obitelji. Naučit će prepoznavati rizične i zaštitne faktore u obitelji s ciljem pružanja podrške djeci i obiteljima. Steći će osnovna znanja o specifičnostima savjetovanja djece, mladih i njihovih roditelja u kriznim životnim situacijama.

Oblik nastave

15 sati nastave provoditi će se kroz predavanja i vježbe s demonstracijama i raspravom.

Obvezna literatura

- Geldard, K. & Geldard, D. (2006). *Counselling Children; A Practical Introduction*. London: SAGE Publications.
- Geldard, K. & Geldard, D. (2004). *Counselling Adolescents; The Proactive Approach*. London: SAGE Publications.
- Jull, J. (2006). *Vaše kompetentno dijete*. Zagreb: Naklada Pelago.
- Jull, J. (1995). *Razgovori s obiteljima: perspektive i procesi*. Zagreb: Alinea.

Dodatna literatura

- Jull, J. (2006). *Ovo sam ja! Tko si ti?* Zagreb: Naklada Pelago.
- Jull, J. (1995). *Razgovori s obiteljima: perspektive i procesi*. Zagreb: Alinea.
- Schroeder, C.A. & Gordon, B. (1991). *Assessment and Treatment of Childhood Problems; A Clinician's Guide*. New York: The Guilford Press.
- Luster, T. & Okagaki, L. (1993). *Parenting – An Ecological Perspective*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

ECTS bodovi

3 boda

Ispit

Pismeni ispit

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima i vježbama te sudjelovanje u diskusijskim grupama.

Kolegij: **NEUROLOŠKE BOLESTI, DIJAGNOSTIKA I REHABILITACIJA**

Nositelj: prof. dr. sc. Meri Tadinac

Suradnik: mr. sc. Valerija Hauptfeld

Sadržaj

Osnove procesa neurološke dijagnostike. Metode neurooslikavanja (slikovnog prikazivanja mozga). Cerebrovaskularne bolesti, novotvorevine mozga, epilepsija, degenerativne bolesti, ekstrapiramidne bolesti, neuromuskularne bolesti. Osnovna načela i pretpostavke oporavka i neuropsihologijske rehabilitacije. Planiranje programa neuropsihologijske rehabilitacije i praćenje rezultata. Savjetovanje neuroloških bolesnika i njihovih obitelji.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će usvojiti znanja o postupcima neurološke dijagnostike, s posebnim naglaskom na uporabu metoda neurooslikavanja. Steći će znanja o kliničkim manifestacijama i prognostičkim ishodima različitih neuroloških bolesti, te mogućnosti rehabilitacije. Nakon odslušanog kolegija studenti će biti osposobljeni za izradu programa neuropsihologijske rehabilitacije, praćenje napredovanja pacijenta te za savjetovanje kako samih pacijenata tako i njihovih obitelji.

Oblik nastave

20 sati nastave odvijat će se u formi predavanja, te u obliku demonstracija i prikaza slučajeva uz grupnu diskusiju.

Obavezna literatura

- Poeck, K. (2000). *Neurologija*. Školska knjiga: Zagreb.
- Sohlberg, M. M. & Mateer, C. A. (2001). *Cognitive Rehabilitation: An integrative neuropsychological approach*. New York: Guilford Press.

Dodatna literatura

- Ponsford, J. (2004) *Cognitive and Behavioral Rehabilitation: From Neurobiology to Clinical Practice*. New York: Guilford Press.

ECTS bodovi

4 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i kvalitete njegove izvedbe vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima i vježbama te sudjelovanje u diskusijskim grupama.

Kolegij: **ETIČKA PITANJA U KLINIČKOJ PRAKSI**

Nositelj: prof. dr. sc. Dinka Čorkalo Biruški

Sadržaj

Razlozi postojanja etičkih principa i različiti teorijski pristupi. Etička pitanja i dileme u različitim profesionalnim zadacima kliničkog psihologa. Etički kodeks. Donošenje etične prosudbe u različitim situacijama. Etički principi u radu s djecom, psihički bolesnim osobama te u zadacima forenzičke procjene.

Ciljevi (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će se senzibilizirati na etička pitanja i etičke dileme u radu s različitim klijentima. Steći će vještine prepoznavanja etičkih pitanja i donošenja etičkih prosudbi u skladu s važećim etičkim kodeksom psihološke djelatnosti. Bolje će razumjeti razloge za poštivanjem etičkih principa i osobnu odgovornost u njihovom provođenju.

Oblik nastave

10 sati nastave provoditi će se u obliku predavanja, prikaza slučajeva iz prakse, debate o etičkim dvojabama, te zajedničke rasprave.

Obavezna literatura

- Koocher, G. P. & Keith-Spiegel, P. (2003). *Ethics in Psychology: Professional Standards and Cases (Oxford Textbooks in Clinical Psychology, Vol 3)*. Oxford: Oxford University Press.

Dodatna literatura

- O'Donohue, W. & Ferguson, K. (Ur.). (2003). *Handbook of professional ethics for psychologists*. London: Sage publications.
- Pope, K. S. & Vasquez, M. J. T. (2007). *Ethics in Psychotherapy and Counseling: A Practical Guide*. New York: Jossey-Bass.

ECTS bodovi

2 boda

Ispit

Pismeni ispit.

Način praćenja kvalitete

Program predmeta i njegova izvedba vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima te sudjelovanje u diskusijskim grupama.

Kolegij: **RAD U TIMU**

Nositelj: prof. dr. sc. Darja Maslić-Seršić

Sadržaj

Definicija radnog tima. Vrste timova. Specifičnosti interdisciplinarnih i projektnih timova. Faktori koji utječu na efikasnost timskog rada: gubici, sinergija. Mjerenje radnog učinka u uvjetima timskog rada. Četiri faze u razvoju tima. Upravljanje grupnim procesima. Timske uloge. Kako prepoznati i rješavati unutargrupne konflikte? Kognitivni konflikti i konflikti različitih motiva. Uloga vođe. Kako upravljati efikasnošću tima?

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Studenti će naučiti temeljne zakonitosti timskog rada te upoznati metode i tehnike upravljanja individualnom i grupnom radnom učinkovitošću u uvjetima timskog rada.

Oblik nastave

15 sati predavanja kombiniranih s radionicama.

Obvezna literatura

- West, M.A. (2004). *Effective Teamwork: Practical Lessons from Organizational Research*. London: Blackwell Publications.

Dodatna literatura

- Odabrani radovi

ECTS bodovi

2 boda

Ispit

Pismeni ispit

Način praćenja kvalitete

Nastavni program i kvaliteta njegove izvedbe vrednovat će se putem anonimnih evaluacija studenata.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima te aktivno sudjelovanje u radionicama.

Kolegij: **PSIHOLOŠKA PROCJENA I PREVENCIJA PSIHIČKIH SMETNJI U ŠKOLSKOM KONTEKSTU**

Nositelj: izv. prof. dr. sc. Anita Lauri Korajlija, prof. dr. sc. Nataša Jokić-Begić

Suradnici: doc. dr. sc. Tanja Jurin, dr. sc. Boris Jokić, dr. sc. Marina Grubić, mr. sc. Iva Zečević, Ana Bogdanić, univ. spec. klin. psih., mr. spec. Snježana Kovač

Sadržaj

1. Hrvatski obrazovni sustav kao rizičan/zaštitni čimbenik za pojavu i održavanje psihičkih smetnji
2. Psihološka procjena i planiranje intervencija u skladu s potrebama:
  - učenika sa specifičnim teškoćama učenja
  - učenika s neurorazvojnim teškoćama
  - učenika s različitim emocionalnim teškoćama
  - učenika s različitim teškoćama u socijalnom funkcioniranju
  - učenika različitih seksualnih orijentacija i rodnih identiteta
  - učenika žrtava nasilja u obitelji
3. Rizici za pojavu psihičkih smetnji u Generacijama Z i A
4. Razumijevanje seksualnosti i seksualnih smetnji kod djece i mladih
5. Krizne situacije u školskom kontekstu
6. Suradnja s roditeljima i nastavnicima u prevenciji i ublažavanju psihičkih smetnji kod djece i mladih
7. Zaštita psihičkog zdravlja nastavnika

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Cilj kolegija je unaprjeđenje stručnih kompetencija psihologa za procjenu psihičkih smetnji u školskom kontekstu te planiranje i provođenje primjerenih selektivnih i indiciranih preventivnih intervencija.

Oblik nastave

60 sati predavanja kombiniranih s radionicama.

Obvezna literatura

- Raines, J. C. (Ed.). (2019). Evidence-based practice in school mental health: Addressing DSM-5 disorders in schools. Oxford University Press.
- Diamanduros, T., Tysinger, D., Tysinger, J., Fenning, P. (2022). Child and Adolescent Psychopathology for School Psychology: A Practical Approach. Cham: Springer International Publishing AG.
- World Health Organization. Regional Office for the Eastern Mediterranean. (2021). Mental health in schools: a manual. World Health Organization. Regional Office for the Eastern Mediterranean.

Dodatna literatura

- Latane, C. (2021). Schools That Heal: Design with Mental Health in Mind. Island Press.
- Crothers, L. M., Hughes, T. L., Kolbert, J. B., & Schmitt, A. J. (2020). Theory and cases in school-based consultation: A resource for school psychologists, school counselors, special educators, and other mental health professionals. Routledge.
- Dikel, W. (2019). Student Mental Health: A Guide for Teachers, School and District Leaders, School Psychologists and Nurses, Social Workers, Counselors, and Parents. WW Norton & Company.

- Matson, J. L. (Ur.) (2017) Handbook of Childhood Psychopathology and Developmental Disabilities treatment. Cham: Springer International Publishing AG.

ECTS bodovi

6 bodova

Ispit

Studenti će pisati izvještaje o implementaciji nastavnog sadržaja u svome praktičnom radu u školi (40%), osmisliti i napisati pripremu za preventivnu psihoedukaciju (20%) te pokazati stručno znanje i stečene kompetencije u problemski koncipiranom pismenom ispitu (40%).

Način praćenja kvalitete

Kroz izvještaje o implementaciji nastavnog sadržaja, pismeni opis pripreme za preventivnu psihoedukaciju te kroz problemski pismeni ispit provjerit će se stečene kompetencije prepoznavanja i dijagnosticiranja teškoća učenika, planiranja daljnjih preventivnih intervencija i načina davanja povratnih informacija roditeljima i nastavnicima.

Studenti daju povratnu informaciju/evaluaciju po završetku nastave.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima te aktivno sudjelovanje u radionicama.

Kolegij: **SKRB O MENTALNOM ZDRAVLJU MIGRANATA**

Nositelj: prof. dr. sc. Margareta Jelić

Suradnici: Martina Čarija, Nawar Ghanim Murad, vanjski suradnici koji izravno rade s migrantima uz pomoć prevoditelja i sami prevoditelji

Sadržaj

Uvod u pružanje psihološke pomoći migrantima i općenito strancima. Razumijevanje osnovnih pojmova: migracije, akulturacija, psihosocijalna podrška. Razumijevanje (psiholoških) potreba migranata i izazovi s kojima se susreću u pristupu uslugama mentalnog zdravlja. Uloga psihologa u pružanju podrške migrantima.

Vještine učinkovite komunikacije uz jezičnu barijeru. Povećanje kulturne osjetljivosti u pružanju psihološke pomoći migrantima i općenito strancima. Osvještavanje potreba za prevoditeljem uz vježbu komunikacije uz jezičnu barijeru. Prevladavanje komunikacijskih barijera i uspostavljanje odnosa i povjerenja s prevoditeljima. Potrebe prevoditelja u pomagačkom dijalogu, rizici za mentalno zdravlje prevoditelja.

Sudjelovanje prevoditelja u profesionalnom pomagačkom dijalogu. Kako pripremiti prevoditelja za posredovanje u profesionalnom pomagačkom dijalogu. Suočavanje s izazovima rada uz prevoditelja. Procjena i evaluacija s prevoditeljima. Uloga kulture u procjeni mentalnog zdravlja. Odabir odgovarajućih alata za procjenu migranata. Uobičajeni izazovi tijekom terapije s prevoditeljima. Vježbanje profesionalnog pomagačkog dijaloga u suradnji s prevoditeljem. Integriranje znanja i vještina naučenih tijekom tečaja. Razmjena iskustava, primjeri polaznika.

Cilj (razvijanje općih i specifičnih kompetencija)

Cilj kolegija je je pripremiti psihologe za pružanje učinkovite psihosocijalne podrške migrantima i drugim inoježičarima razvijanjem vještina i znanja za rad s klijentima iz drugih kultura uz posredovanje prevoditelja. Polaznici će naučiti o čemu sve treba voditi računa u radu s izbjeglicama i migrantima, te će razviti vještine rada uz posredovanje prevoditelja.

Oblik nastave

10 sati predavanja, 5 sati vježbe

Obvezna literatura

- Boyles, J. & Talbot, N. (2017). Working with interpreters in psychological therapy: The right to be understood. Routledge Focus.
- UNHCR (2022). Handbook for Interpreters in Asylum Procedures (e-knjiga)
- Morina, N. i Nickerson, A. (ur) (2018). Mental health of refugee and conflict-affected populations: theory, research and clinical practice. Springer.
- Forced displacement and refugee-host community solidarity (FOCUS). <https://focus-refugees.eu/>
- Lionis, C. et al (2018). Assessing refugee healthcare needs in Europe and implementing educational interventions in primary care: a focus on methods. BMC International Health and Human Rights, 18, 11. <https://doi.org/10.1186/s12914-018-0150-x>

Dodatna literatura

- Mrgan, I. i Jokić Begić, N. (2022). Kulturološka prilagodba kognitivno-bihevioralne terapije – doprinos učinkovitosti. Socijalna psihijatrija, 50(4), 417-435.

- Heim, E., Weise, C. (2021). Special Issue: Cultural Adaption of Psychological Interventions. *Clinical Psychology in Europe*, 3, 1-5. <https://doi.org/10.32872/cpe.7627>
- Hall, G. C. N., Ibaraki, A. Y., Huang, E. R., Marti, C. N., Stice, E. (2016). A meta-analysis of cultural adaptations of psychological interventions. *Behavior Therapy*, 47(6), 993-1014. <https://doi.org/10.1016/j.beth.2016.09.005>
- Rathod, S., Gega, L., Degnan, A., Pikard, J., Khan, T., Husain, N., Munshi, T., Naeem, F. (2018). The current status of culturally adapted mental health interventions: a practice-focused review of meta-analyses. *Neuropsychiatric disease and treatment*, 14, 165–178. <https://doi.org/10.2147/NDT.S138430>
- Thomas, A. (2017). *Cultural and Ethnic Diversity: How European Psychologists Can Meet the Callenges*. Hogrefe Publishing. [Chapter 6: Migration/Immigration]

ECTS bodovi

3 bodova

Ispit

Studenti će tijekom nastave sudjelovati u interaktivnim zadacima i vježbama te pokazati stručno znanje i stečene kompetencije (100%)

Način praćenja kvalitete

Kroz završne razmjene iskustva i primjere polaznika će se moći pratiti integriranje znanja i vještina naučenih tijekom kolegija. Studenti daju povratnu informaciju/evaluaciju po završetku nastave.

Obveze polaznika

Prisustvovanje predavanjima te aktivno sudjelovanje u radionicama.

Prilog 2.

Popis radilišta i suradnika raspoloživih za provođenje studijskih aktivnosti u okviru Sveučilišnog specijalističkog studija kliničke psihologije

1. Služba za neurologiju, psihijatriju i kliničku psihologiju

Opća županijska bolnica Požega

Adresa: Osječka bb, 34000 Požega

Tel: 034/ 254 555

Mentorica kliničke prakse: **izv. prof. dr. sc. Slavka Galić**

Okvirni program: Poslovi psihodijagnostike i neuropsihologijske procjene odraslih bolesnika (diferencijalna dijagnostika različitih psihijatrijskih poremećaja i organskih oštećenja mozga, procjena kognitivnih i izvršnih funkcija te ličnosti u bolesnika nakon različitih kraniocerebralnih ozljeda i bolesti mozga); psihodijagnostička i neuropsihologijska procjena djece s različitim problemima (poremećaji ponašanja, školski neuspjeh, enureza, enkompreza, astma, itd.); diferencijalna dijagnoza adolescentnih kriza i psihotičnih poremećaja kod adolescenata; terapijski rad s djecom (bihevioralno-kognitivni pristup, play-terapija); rad s grupom hospitaliziranih bolesnika; edukacija roditelja i djece oboljele od astme; tečajevi za trudnice.

2. Poliklinika za zaštitu djece i mladih grada Zagreba

Adresa: Ul. Ignjata Đorđića 26, 10000, Zagreb

Telefon: 01/ 34 575 18

Mentorica specijalističke prakse: **doc. dr. sc. Bruna Profaca**

Okvirni program: Pružanje psihološke, socijalne, psihijatrijske, defektološke i pedijatrijske pomoći djeci s različitim traumatskim iskustvima te djeci rizičnoj za traumatizaciju, kako bi se što bolje i uspješnije nosila s posljedicama ovakvih iskustava. Dijagnostička i forenzička obrada. Individualni i grupni savjetodavni rad i podrška djeci i njihovim roditeljima. Organizacija i provođenje edukacije, supervizije i stručnog usavršavanja stručnjaka.

3. Klinika za pedijatriju

KBC "Rebro"

Adresa: Kišpatićeva 12, 10000 Zagreb

Tel: 01/ 23 88 537

Mentorice kliničke prakse: **dr. sc. Marina Grubić, Ana Bogdanić, univ. spec. klin.**

Okvirni program: individualni poslovi psihologa (provođenje psihologijskih dijagnostičkih postupaka: praćenje psihomotornog razvoja neurorizične djece i djece s kroničnim bolestima, ispitivanje intelektualnih sposobnosti, diferencijalno dijagnostički postupci psihosomatskih poremećaja, obavljanje terapijskih postupaka - psihološka priprema za redukciju boli i redukciju stresa, psihološka priprema bolesnika za dijagnostičko-terapijske zahvate); konzilijarni poslovi psihologa (sudjelovanje u dijagnosticiranju psihičkih poremećaja: pervazivni razvojni poremećaji, mucanje, tik, anksiozni poremećaji, itd.; sudjelovanje u liječenju djece s kroničnim bolestima: dijabetes, epilepsija, fenilketonurija, itd.).

4. MORH - Vojno zdravstveno središte

Odjel za primarnu zdravstvenu zaštitu - klinički psiholog

Adresa: Ilica 256b, 10000 Zagreb

Tel: 01 37 86 277, 091 1793 363

Mentor kliničke prakse: **mr. sc. Ivan Vračić, klinički psiholog i psihoterapeut**

Okvirni program:

- Klinička psihodijagnostička procjena odraslih (pripadnika OSRH) - primjena kliničkog psihologijskog intervjua, primjena i interpretacija kliničkih psihologijskih mjernih instrumenata, diferencijalna klinička psihodijagnostika, procjena psihičke radne sposobnosti i invalidnosti.
- Pojedinačni klinički psihologijski pregledi u sklopu periodičkih, izvanrednih i drugih zdravstvenih pregleda za utvrđivanje psihološke i zdravstvene sposobnosti za djelatnu vojnu službu i specifične dužnosti.
- Klinička psihološka vještačenja i ekspertize za potrebe OSRH.
- Klinički psihološki tretmani s pripadnicima OSRH (kliničko psihološko savjetovanje, psihoterapija, specifični psihološki tretmani, te edukacijski psihološki postupci ciljani na prevenciju psihopatoloških smetnji i poremećaja te smanjivanja njihove pojavnosti).
- Psihološke krizne intervencije i drugi psihološki postupci za oporavak od stresa i kriznih (traumatskih) događaja.
- Provedba drugih psiholoških postupaka i intervencija namijenjenih, unaprjeđivanju kvalitete života, zaštiti, održavanju i poboljšanju mentalnog zdravlja pripadnika OSRH.
- Provedba specijalističkog osposobljavanja i izobrazbe pripadnika i psihološke struke u OSRH iz područja kliničke psihodijagnostike, psihološke prve pomoći, psiholoških kriznih intervencija, psihološkog savjetovanja i psiholoških tretmana. Prilagođena izobrazba pripadnika zdravstvene službe OSRH iz područja kliničke psihologije.

5. Klinika za plućne bolesti Jordanovac

Adresa: Jordanovac 104, 10 000 Zagreb

Tel: 01/ 2385 100

Mentorica kliničke prakse: **dr. sc. Latinka Basara, univ. spec. klin.**

Okvirni program: individualni poslovi psihologa (provođenje psihologijskih dijagnostičkih postupaka u svrhu praćenja odraslih osoba s kroničnim bolestima, diferencijalno dijagnostički postupci psihosomatskih poremećaja, psihoedukacija bolesnika, rad na smanjenju psihičke patnje uslijed kroničnih tjelesnih oboljenja (podrška, savjetovanje), rad na psihičkoj prilagodbi članova obitelji bolesnika te rad na smanjenju anksioznosti i depresivnosti (terapeutski postupci) ; konzilijarni postupci psihologa (psihološka priprema za medicinski invazivni postupak, modifikacija zdravstvenog ponašanja, podrška u "kriznim" situacijama tijekom liječenja kronično oboljelih osoba, povećanje suradljivosti bolesnika i/ili članova obitelji).

6. Odjel za psihijatriju

Opća županijska bolnica Vinkovci

Adresa: Zvonarska 57, 32100 Vinkovci

Tel: 032/349-444

Mentorica kliničke prakse: **Ana Majdančić, univ. spec. klin.**

Okvirni program: Poslovi psihodijagnostike djece i odraslih bolesnika (diferencijalna dijagnostika različitih psihijatrijskih poremećaja); psihodijagnostička i neuropsihologijska procjena djece s različitim problemima (poremećaji ponašanja, školski neuspjeh, enureza, enkompreza, astma, itd.); diferencijalna dijagnoza adolescentnih kriza i psihotičnih poremećaja kod adolescenata; terapijski rad s djecom (bihevioralno-kognitivni pristup, play-terapija); rad s grupom hospitaliziranih bolesnika; edukacija roditelja i djece oboljele od astme; tečajevi za trudnice.

7. Neuropsihijatrijska bolnica „Dr. Ivan Barbot“

Adresa: Jelengradska 1, 44317 Popovača

Tel: 044/ 569 200

Mentorica kliničke prakse: **dr. sc. Ana Pavelić Tremac, prof. psih.**

Okvirni program: primjena postupaka psihološke procjene ličnosti i kognitivnih funkcija u forenzičke svrhe; diferencijalna dijagnostika psihopatoloških stanja, od reaktivnih i posttraumatskih do psihotičnog i psihoorganskog spektra poremećaja; primjena i integrirana interpretacija projekivnih tehnika.

Upoznavanje specifičnosti pristupa psihotičnom pacijentu; postupci ranog prepoznavanja psihoza u adolescenciji; praćenje tijeka oporavka i efekata tretmana psihijatrijskih bolesnika; psihoedukacija kao dio postupaka liječenja i rehabilitacije pacijenata sa psihozom; grupni i individualni metakognitivni trening; rad s obitelji psihotičnog bolesnika; osnove case management pristupa psihijatrijskom bolesniku.

Psihološke krizne intervencije i rad u psihijatrijskoj tele-apel službi; psihološko savjetovanje i suport tijekom stresnih životnih događaja i tijekom liječenja somatskih bolesti, individualna i grupna psihoterapija.